

MØTEINNKALLING

Utvalg: BEIARN KOMMUNESTYRE

Møtested: Kjellerstua Beiarn Sykehjem

Møtedato: 11.12.2019 **Tid:** 09:00

Eventuelt forfall meldes til tlf. 75569000

Varamedlemmer møter etter nærmere avtale.

Innkalte:

Funksjon	Navn	Forfall	Innkalt for
Leder	Monika Sande		
Nestleder	André Kristoffersen		
Medlem	Rune Jørgensen		
Medlem	Anders Forstun		
Medlem	Audgar Roald Carlsen		
Medlem	Marit Cicilie Moldjord		
Medlem	Tom Forstun Antonsen		
Medlem	Line Trones		
Medlem	Iris Skoglund		
Medlem	Håkon André Nordberg Sæther		
Medlem	Linda Tove Tverrånes Moen		
Medlem	Gisela Beate Engholm		
Medlem	Torbjørn Grimstad		
Medlem	Frank Einar Vilhelmsen		
Medlem	Espen Erling Karlsen		

SAKSLISTE

Saksnr.	Arkivsaksnr.
	Tittel

**Tematime: Besøk av 9. klasse hvor de presenterer sitt
«First Lego League-prosjekt»**

Presentasjon av Ungdata-undersøkelsen.

67/19	19/643 GODKJENNING AV PROTOKOLL - KOMMUNESTYRET
68/19	18/663 ENDRING AV FORSKRIFT OM SNØSKUTERLØYPE TIL KVALVATNET OG LILLE KVALVATNET

- 69/19 19/580
HOVEDPLAN VEI - HANDLINGSPLAN 2020-2023
- 70/19 18/249
NOU 2019:16 SKATTLEGGING AV VANNKRAFTVERK - HØRING
- 71/19 19/367
BUDSJETT 2020 OG ØKONOMIPLAN 2020 - 2023
- 72/19 19/637
SALTEN KOMMUNEREVISJON IKS - VALG
- 73/19 19/623
**REPRESENTANT TIL OPPNEVNINGSUTVALGET FOR MEKLERE I
KONFLIKTRÅDET**

Beiarn kommune, 28.12.2019

Monika Sande
ordfører

GODKJENNING AV PROTOKOLL - KOMMUNESTYRET

Saksbehandler: Karin Nordland
Arkivsaksnr.: 19/643

Arkiv: 033

Saksnr.: Utvalg Møtedato
67/19 Beiarn Kommunestyre

11.12.2019

ENDRING AV FORSKRIFT OM SNØSKUTERLØYPE TIL KVALVATNET OG LILLE KVALVATNET

Saksbehandler: Thomas Olufsen Skrautvol
Arkivsaksnr.: 18/663

Arkiv: K01

Saksnr.: Utvalg Møtedato

63/19 Plan og ressursutvalget

20.11.2019

68/19 Beiarn Kommunestyre

11.12.2019

Plan og ressursutvalgets behandling:

Innstilling til kommunestyret:

Beiarn kommune vedtar «Forskrift om endring av forskrift om løype for kjøring med snøskuter til Kvalvatnet, Beiarn kommune, Nordland». Vedtaket har hjemmel i forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag § 4a og lov om motorferdsel i utmark og vassdrag § 4a.

Enstemmig vedtatt.

Saksordfører: Tom Antonsen

Rådmannens innstilling:

Beiarn kommune vedtar «Forskrift om endring av forskrift om løype for kjøring med snøskuter til Kvalvatnet, Beiarn kommune, Nordland». Vedtaket har hjemmel i forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag § 4a og lov om motorferdsel i utmark og vassdrag § 4a.

Saksutredning/bakgrunn:

Forskrift om løype for kjøring med snøskuter til Kvalvatnet, Beiarn ble fastsatt av kommunestyret i Beiarn kommune den 25. mars 2019. I etterkant har en hatt dialog med enkelte hytteiere i løypas influensområde, og det har meldt seg et behov for å legge om nedre deler av traseen for å hensynta disse på en bedre måte. Ny trasé er foreslått etter innspill fra grunneierlaget.

Hensikten med de foreslåtte endringene, foruten omlegging av traseen, er å justere reglene for åpningstider, støy og sikkerhet. Forslaget innebærer lengre åpningstid, tidligere åpning av løypa i sesongen, og nedsatt fartsgrense der løypa er nærmest bosetting. Det foreligger et ønske om å kunne bruke løypa og ha tilgang til isfiske i større deler av sesongen, og vi ser ikke noen grunn til at løypa ikke kan åpne så tidlig som 2. januar dersom forholdene ligger til rette for det. Et ønske er også å kunne holde løypa åpen til kl. 23, slik at den er mer tilgjengelig for bruk spesielt i hverdagene. Nedsatt fartsgrense foreslås som avbøtende tiltak nær bebyggelse, både for generell sikkerhet og for å redusere støynivået. Dersom åpningstidene utvides, er redusert fartsgrense et godt tiltak i denne sammenheng. I tillegg er det behov for å presisere ansvarsforholdet rundt ferdsel i løypa.

Etter vedtak i Plan- og ressursutvalget 6. september 2019, ble forslag til endring av forskrift om løype for kjøring med snøskuter til Kvalvatnet, Beiarn utarbeidet. Den 19. september ble

forslaget sendt ut på høring og lagt ut på kommunens hjemmesider, og den 21. september ble høring kunngjort i Saltenposten. Høringsfrist var satt til 1. november 2019. Kommunen mottok følgende innspill innen fristen:

Person/etat	Dato	Innspill	Kommentarer
Fylkesmannen i Nordland	23.10.19	Det framgår av motorferdsselforskrifta § 4a femte ledd at kommunen skal ta hensyn til bolig- og hytteområder. I Miljødirektoratets <i>Veiledning – støy og planlegging av snøskuterløyper</i> anbefales det at løyper ikke fastsettes nærmere enn 60 meter, med mindre det foreligger spesielle forhold som tilsier at det er forsvarlig og ikke til ulempe for bolig- og hytteeiere. Kommunen må være oppmerksom på at det kan være andre hensyn enn støy som tilsier at løyper bør legges med større avstand enn 60 meter til bolig- og hytteområder. Etter det vi kan se, vil skutertraséen komme nærmere enn 60 meter fra noen få bolighus og hytter. Starten på løypa ligger også nært Tollå barnehage. Kommunen må ved sluttbehandling av saken vurdere om det er tatt tilstrekkelig hensyn til nærliggende bebyggelse. Ut over dette har vi ingen merknader til saken.	Hensynet til støy og sikkerhet er utredet nærmere i dette saksframlegget. Beboere og hytteeiere i influensområdet til ny trasé er gitt anledning til å uttale seg via grunneierlaget, og tilsendes endelig vedtak når det foreligger. Disse vil sammen med vedtaksbrev få informasjon om klagerett. Barnehagen har fått anledning til å uttale seg, og har levert egen høringsuttalelse (uttalelsen er gjengitt lenger ned). Denne uttalelsen tillegges stor vekt i vår vurdering av endringsforslaget. Kommunen mener at hensynet til støy og sikkerhet er tilstrekkelig utredet og ivaretatt i saken, og har foreslått avbøtende tiltak i form av redusert fartsgrense.
Beiarn barnehage	30.10.19	Beiarn barnehage har tatt opp saken i samarbeidsutvalget. Vi ser ingen hindring at snøskuterløypen legges på andre siden av veien inn til barnehagen. For barnehagen er det positivt at løypa legges i nærheten av barnehagen. Det innebærer blant annet at det blir lettere for barn og voksne å komme seg opp i	- -

		fjellet på vinteren. Både til fots og på ski.	
--	--	---	--

Lovgrunnlag:

Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag § 4a (forskrifter om bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag):

Motorkjøretøyer kan i utmark og på islagte vassdrag bare brukes i samsvar med forskrift gitt av departementet.

Departementet kan gi kommunestyret, eller annet folkevalgt organ som kommunestyret bestemmer, myndighet til i forskrift å fastsette løyper for kjøring med snøscooter på vinterføre. I kommunene Finnmark og Nord-Troms (kommunene Kvænangen, Kåffjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord) omfatter myndigheten også adgang til i forskrift å tillate kjøring ut av løypa på islagt vann for å raste.

Departementet kan i inntil seks kommuner gi kommunestyret, eller annet folkevalgt organ som kommunestyret bestemmer, myndighet til i forskrift å fastsette løyper for persontransport med beltekjøretøy på vinterføre til utgangspunkter for alpin skikjøring (catskiing) som et forsøk på inntil seks år. Forsøket kan ikke forlenges. Løypene skal ta utgangspunkt i eksisterende alpinanlegg.

Løyper som fastsettes etter annet og tredje ledd, skal ikke legges i verneområder, foreslåtte verneområder eller nasjonale villreinområder. Løypene skal ikke være til vesentlig skade eller ulempe for reindriften eller kreve terrenginngrep. Ved fastsetting av løypene skal kommunen ta særskilt hensyn til støy og andre ulemper for friluftslivet. Kommunen skal også ta hensyn til naturmangfold, bolig- og hytteområder, landskap, kulturminner og kulturmiljø og sikkerheten for dem som kjører og andre. Før fastsetting av løypene skal kommunen utrede virkningen løypene vil ha for friluftsliv og naturmangfold i influensområdet, samt kartlegge og verdsette friluftslivsområdene der løypene planlegges, og vurdere disse områdene opp mot øvrige friluftslivsområder i kommunen.

Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om løypene og kommunens saksbehandling, herunder regler om klage på kommunens vedtak om fastsetting av løyper etter andre, tredje og fjerde ledd.

Forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag § 4a:

Snøscooter kan brukes på vinterføre i løyper fastsatt i medhold av bestemmelsen her, innenfor de rammer som følger av kommunens forskrift etter annet ledd.

Kommunestyret eller annet folkevalgt organ som kommunestyret bestemmer, kan fastsette snøscooterløyper for kjøring med snøscooter på vinterføre. Løypene skal fastsettes i eget kart. Løypene skal vises i kartet til kommuneplanens arealdel. Kommunestyret skal i forskrift gi bestemmelser om bruken av løypene, herunder om kjørefart og kjøretider. Det kan i bestemmelsene fastsettes krav om brukerbetaling til dekning av kostnader for drift av løypene. I Finnmark og i Nord-Troms (kommunene Kvænangen, Kåffjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord) kan kommunen i bestemmelsene tillate kjøring ut av løypa på islagt vann for å raste. Kommunen skal sørge for merking av og informasjon om løypene. Motorferdsel i snøscooterløypene er ikke tillatt etter 5. mai. I sentrale områder for kalving og flytting av rein

skal løypene være stengt om våren etter 25. april. § 9 unntatt første ledd første punktum gjelder tilsvarende.

Forvaltningsloven kapittel VII gjelder for kommunens utarbeidelse og vedtakelse av løypekart og bestemmelser om snøscooterløyper med de særregler som følger av paragrafen her. Forslaget til snøscooterløyper med bestemmelser om bruk skal sendes på høring som beskrevet i plan- og bygningsloven § 11-14. Av kommunens vedtak skal det fremgå hvordan innkomne uttalelser til forslaget og konsekvensene av snøscooterløypene med bestemmelser har vært vurdert, og hvilken betydning disse er tillagt, samt kommunens vurdering etter femte ledd. Kommunens vedtak skal kunngjøres etter reglene i plan- og bygningsloven § 12-12 fjerde og femte ledd.

Løypene skal ikke legges i verneområder, foreslåtte verneområder eller nasjonale villreinområder. Løypene skal ikke være til vesentlig skade eller ulempe for reindriften eller kreve terrenginngrep.

Ved fastsetting av løypene skal kommunen ta særskilt hensyn til støy og andre ulemper for friluftslivet. Kommunen skal også ta hensyn til naturmangfold, bolig- og hytteområder, landskap, kulturminner og kulturmiljø og sikkerheten for de som kjører og andre.

Før kommunen sender forslaget til løyper på høring skal den utrede virkningen løypene vil ha for friluftsliv og naturmangfold i influensområdet, samt kartlegge og verdsette friluftslivsområdene der løypene planlegges og vurdere betydningen av disse områdene opp mot øvrige friluftslivsområder i kommunen.

Kommunen kan ikke treffe vedtak om snøscooterløype over en eiendom før grunneier har samtykket.

Kommunestyrets vedtak om snøscooterløyper kan påklages til fylkesmannen. Forvaltningsloven kapittel VI gjelder, likevel slik at vedtaket bare kan påklages av grunneiere og rettighetshavere til eiendommer i løypenes influensområde, Sametinget og berørte reinbeitedistrikt, organisasjoner hvis interesser blir berørt av snøscooterløypene, nabokommuner og berørte statlige og regionale organer.

Vurdering:

Friluftsliv:

Ny trasé går igjennom områder kartlagt som viktige friluftsområder. Det prepareres ikke skiløyper i området. Andre viktige og svært viktige områder for friluftsliv i kommunen er mer brukt vinterstid, blant annet Beiarfjellet med tilrettelegging i form av preparerte skiløyper. Vi har derfor grunn til å anta at mye av utfarten til fots og på ski finner sted på østsiden av dalen. Det har ikke tidligere vært interessen motsetninger mellom friluftslivet og snøskuterløypa, og kommunen har ingen indikasjoner på at det vil oppstå nye som følge av at deler av løypa endres.

Reindrift:

Ny trasé ligger i et område som i følge Nordlandsatlas er definert som høstvinter- og vinterbeiter. Det har ikke tidligere vært konflikter mellom bruk av løypa og reindriftsinteressene, og vi kan ikke se at de foreslåtte endringene vil påvirke reinbeitenæringa

i noen særlig grad. Endringene vil ikke påvirke reinbeitedistriktets mulighet til å kreve at kommunen stenger løypa av hensyn til reindrifta.

Støy:

Et fåtall hus og hytter ligger innenfor 60 meter fra den nye traseen, og enkelte andre hus og hytter ligger i nærheten. Disse kan følgelig bli påvirket av støy. Når det er foreslått å holde løypa åpen til kl. 23 istedenfor kl. 20, kan det innebære noe mer støy fra ferdsel med snøskuter på kveldene. Kommunen legger til grunn at det i området også er motorferdsel som ikke knytter seg til den aktuelle løypa, og som normalt tillates frem til kl. 23. Det er ikke registrert noen konflikter med andre interesser i disse tilfellene. I følge veiledende retningslinjer for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442/2016), bør ikke aktivitet i form av motorsport eller liknende foregå i tidsrommet 23-07. Det taler for at det kan være akseptabelt å holde en løype for kjøring med snøskuter åpen frem til kl. 23, men ikke senere enn det. Som et avbøtende tiltak for å redusere eventuell støy kveldstid, er det foreslått en fartsgrense på 20 kilometer i timen langs løypas første 500 meter.

Det bør nevnes at foruten en hytteeier langs traseen som nå vil utgå, så har det ikke blitt registrert konflikter i forbindelse med trafikk i og støy fra løypa. Vår oppfatning er at ny trasé vil berøre færre hus og hytter direkte, og at en omlegging som foreslått i større grad vil ivareta hensynet til bebyggelse. Store deler av løypa nært bebyggelse går også igjennom skog, slik at en kan anta at den generelle støyen vil være langt lavere enn om landskapet hadde vært mer åpent. Videre har eierne av hus og hytter i umiddelbar nærhet til den nye traseen, fått anledning til å uttale seg via grunneierlaget i forbindelse med høring av endringsforslaget. Vi har ikke mottatt noen signaler fra disse som kan tyde på at støy fra løypa vil være et problem.

Naturmangfold:

Det følger av naturmangfoldloven at prinsippene i §§ 8 - 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Artskart viser ikke observasjoner av truede eller sårbare arter som vil bli påvirket av bruk av traseen. Heller ikke i Naturbase er det registrert verdier av betydning. Kunnskapsgrunnlaget vurderes som tilstrekkelig for det tiltak det er snakk om, og føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9 tillegges liten vekt.

Påvirkningen av økosystemet skal i henhold til naturmangfoldloven § 10 vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for. Kommunen legger til grunn at det i området også er motorferdsel som ikke knytter seg til den aktuelle løypa. Det er imidlertid ut fra de foreliggende verdier i området, som nevnt ovenfor, ikke noe som tyder på at den samlede belastningen blir for stor.

Miljørettsprinsippene i naturmangfoldloven §§ 11 og 12 anses etter dette ikke som særlig relevante.

Sikkerhet:

Ny trasé ligger ikke i skredfarlig område. Redusert fartsgrense langs begynnelsen på løypa bidrar også til økt sikkerhet i bratte og svingete partier, både for brukere av løypa og andre som måtte ferdes i området.

Kommunen ønsker å presisere ansvarsforholdet knyttet til bruken av løypa. Derfor er det foreslått å inkludere et ledd i forskriftens § 7, blant annet om at ferdsel i løypene skjer på eget ansvar. Det vil ikke innebære at løypas generelle sikkerhet forringes, men tydeliggjør at

ansvaret alltid ligger hos den som ferdes i løypa. Det gjelder ikke bare snøskuterførerene, men alle som ferdes der.

Et fåtall hus og hytter ligger innenfor 60 meter fra den nye traseen, og enkelte andre hus og hytter ligger i nærheten. Det viktigste tiltaket som gjøres for å ivareta sikkerheten til disse, og andre, er en vesentlig reduksjon i fart. Med en maksimal hastighet på 20 kilometer i timen, vil fører av snøskuter kunne ha bedre oversikt enn med høyere hastigheter. Da kan føreren lettere ta hensyn til andre som måtte ferdes i eller i nærheten av løypa. Eierne av bebyggelsen som nå blir berørt av den nye traseen (både innenfor og like utenfor 60 meter fra løypa), har fått anledning til å uttale seg via grunneierlaget. Alle har samtykket til den nye traseen.

Det må nevnes at Beiarn barnehage sin avdeling på Tollå ligger like i nærheten av starten på den nye løypa. Foruten noe økt trafikk på veiene i området, kan vi likevel ikke se at barnehagen (eller barna) blir påvirket i noen særlig grad. Hele barnehagen er omgitt av høye gjerder, og mellom barnehagen og løypestart går det en fylkesvei. Barna vil derfor i stor grad være i følge med voksne om de ferdes utenfor gjerdet. Det foreligger også planer om å flytte barnehagen, dog er det noen år frem i tid. Videre har samarbeidsutvalget i Beiarn barnehage uttalt seg positivt til løypa, og ser ingen utfordringer knyttet til plassering av den nye traseen. Det veier etter vår vurdering tungt når kommunen vurderer ny løype trasé så nære barnehagen.

Andre forhold:

Oppdatert kart og trasé utarbeides også digitalt som et geografisk datasett (etter SOSI-standard), og oversendes til Fylkesmannen i Nordland etter at endringsforskrift eventuelt er vedtatt.

Avsluttende kommentar:

Regelarbeid må anses som en kontinuerlig prosess. Det innebærer jevnlig evaluering i samråd med aktuelle parter, slik som disse foreslåtte endringene er et eksempel på. Prosessen med å evaluere løypa og forskriften er ikke avsluttet, og vil fortsette videre i fremtiden. Dersom det skulle oppstå nye justeringer og/eller hensyn som må tas, vil det være naturlig å vurdere nye justeringer av forskriften. I en slik sammenheng er gode samarbeidspartnere for kommunen av stor verdi, deriblant grunneierlaget, snøscooterklubben og turistsenteret.

Vi støtter oss på tidligere vurderinger fra da forskriften for løypa ble vedtatt. Vurderingene i denne omgang knytter seg derfor i stor grad til de nye endringene, deriblant omlegging av deler av traseen. Med våre vurderinger og hensyn til innkomne innspill, mener vi at forholdene ligger til rette for å implementere omtalte endringer i løypeforskriften. Hensyn til støy, sikkerhet og annet for beboere, hytteiere, barnehage og andre anses for å være tilstrekkelig belyst.

Vedlegg:

- Forslag til endringsforskrift
- Forslag til trasé, kartvedlegg til endringsforskrift
- Høringsbrev
- Gjeldende forskrift
- Kartvedlegg til gjeldende forskrift

FORSKRIFT OM ENDRING AV FORSKRIFT OM LØYPE FOR KJØRING MED SNØSKUTER TIL KVALVATNET, BEIARN KOMMUNE, NORDLAND

Hjemmel: Fastsatt av Beiarn kommunestyre (xx.xx.xxx) med hjemmel i forskrift 15. mai 1988 nr. 356 for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag § 4a, jf. lov 10. juni 1977 nr. 82 om motorferdsel i utmark og vassdrag (motorferdselloven) § 4 a.

I

I forskrift 25. mars 2019 nr. 351 om løype for kjøring med snøskuter til Kvalvatnet, Beiarn kommune, Nordland gjøres følgende endringer:

§ 4 første og andre ledd skal lyde:

Ferdsel i tidsrommet kl. 23.00-08.00 er ikke tillatt.

Løypa skal åpne tidligst 2. januar.

§ 6 skal lyde:

Kommunen eller den kommunen utpeker er ansvarlig for merking og vedlikehold. *Strekninger med fartsgrense 20 kilometer i timen skal skiltes ved fartsgrensens start og slutt.* Løypa skal være merket og godkjent av kommunen innen den tas i bruk hvert år.

§ 7 andre ledd skal lyde:

Det er ikke tillatt å kjøre fortere enn 70 kilometer i timen med snøskuter i terreng. Snøskuter med slede må ikke kjøres fortere enn 60 kilometer i timen uten passasjer, og 40 kilometer i timen med passasjer. *Det er ikke tillatt å kjøre fortere enn 20 kilometer i timen med snøskuter langs løypas første 500 meter fra start.*

§ 7 nåværende tredje ledd blir fjerde ledd.

§ 7 nytt tredje ledd skal lyde:

Ferdsel i løypene skjer i alle tilfeller på eget ansvar. Den som ferdes på islagt vassdrag har et selvstendig ansvar for selv å påse at isen er trygg.

§ 9 andre ledd, første punktum skal lyde:

Kvalvatnet er reservedrikkevannskilde for *Ågleinåga* vannverk.

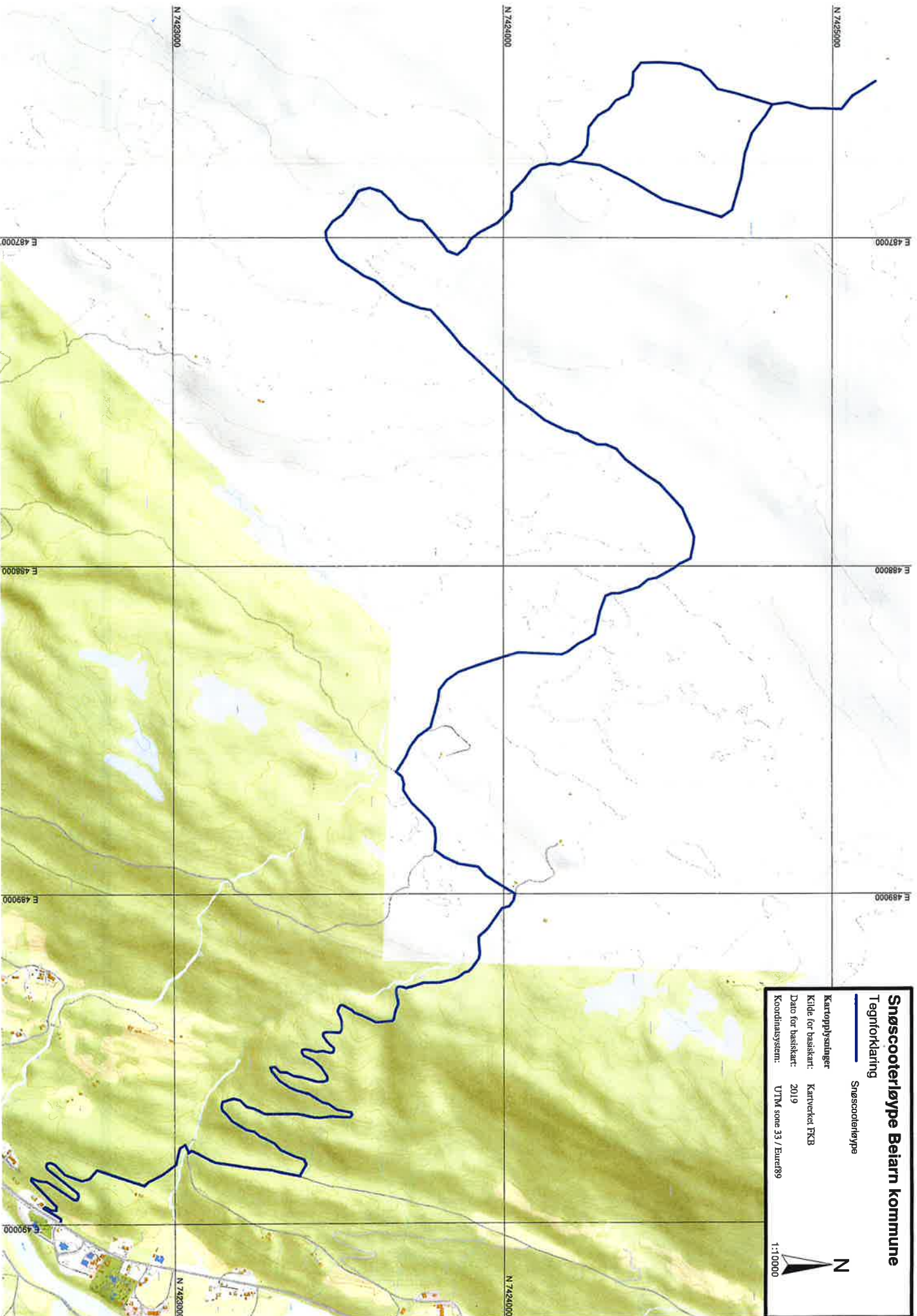
Vedlegg «Kart over løypa» skal erstattes med følgende kart:

Kart over snøskuterløype Trones – Kvalvatnet

II

Endringene trer i kraft straks.

Snøscoterløype Beiarn kommune

Tegnforklaring

— Snøscoterløype

Kartopplysninger

Kilde for basiskart: Kartverket FKB

Dato for basiskart: 2019

Koordinatsystem: UTM zone 33 / Euro89

«f1»

«f3»

«f5» «f6»

HØRINGSBREV - FORSLAG TIL ENDRING AV FORSKRIFT OM LØYPE FOR KJØRING MED SNØSKUTER TIL KVALVATNET, BEIARN

Beiarn kommune sender med dette forslag til endring av *forskrift om løype for kjøring med snøskuter til Kvalvatnet*, Beiarn til høring. Forslag til endring av forskrift skal sendes på høring, og fristen for dette er på seks uker (jf. plan- og bygningsloven §§ 11-14). Det innebærer at forslaget skal sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn, kunngjøres i minst en lokal avis og gjøres tilgjengelig i digitale medier.

Forskrift om løype for kjøring med snøskuter til Kvalvatnet, Beiarn ble fastsatt av kommunestyret i Beiarn kommune den 25. mars 2019. I etterkant har en hatt dialog med enkelte hytteeiere i løypas influensområde, og det har meldt seg et behov for å legge om nedre deler av traseen for å hensynta disse på en bedre måte. Ny trasé er foreslått fra privat adkomstvei til Vestre Beiarveien 1059 (huset på gnr/bnr 41/5), langs eksisterende sti oppover lia til stikrysset ovenfor hytta på gnr/bnr 41/31. Derfra er traseen videre til Kvalvatnet og Lille Kvalvatnet uendret.

En annen hensikt med foreslåtte endringer, er å justere reglene for åpningstider, støy og sikkerhet. Forslaget innebærer lenger åpningstid, tidligere åpning av løypa i sesongen, og nedsatt fartsgrense der løypa er nærmest bosetting. Det foreligger et ønske om å kunne bruke løypa og ha tilgang til isfiske i større deler av sesongen, og kommunen ser ikke noen grunn til at løypa ikke kan åpne så tidlig som 2. januar dersom forholdene ligger til rette for det. Et ønske er også å kunne holde løypa åpen til kl. 23, slik at den er mer tilgjengelig for bruk spesielt i hverdage. Nedsatt fartsgrense foreslås som avbøtende tiltak nær bebyggelse, både for generell sikkerhet og for å redusere støynivået. Dersom åpningstidene utvides, er redusert fartsgrense et godt tiltak i denne sammenheng. I tillegg er det behov for å presisere ansvarsforholdet rundt ferdsel i løypa.

Høringsfrist er satt til 1. november 2019. Innkomne innspill vil bli inkludert og vurdert i saksbehandlingen før vedtak gjøres. Beiarn kommune ber om at høringsinnspill sendes skriftlig på e-post til post@beiarn.kommune.no eller som brev til: Beiarn kommune, Nedre Beiarveien 906, 8110 MOLDJORD.

Vurdering

Friluftsliv:

Ny trasé går igjennom områder kartlagt som viktige friluftsområder. Det prepareres ikke skiløyper i området. Andre viktige og svært viktige områder for friluftsliv i kommunen er mer brukt vinterstid, blant annet Beiarfjellet med tilrettelegging i form av preparerte skiløyper. Vi

har derfor grunn til å anta at mye av utfarten til fots og på ski finner sted på østsiden av dalen. Det har ikke tidligere vært interessekonflikter mellom friluftslivet og snøskuterløypa, og kommunen har ingen indikasjoner på at det vil oppstå nye som følge av at deler av løypa endres.

Reindrift:

Ny trasé ligger i et område som i følge Nordlandsatlas er definert som høstvinter- og vinterbeiter. Det har ikke tidligere vært konflikter mellom bruk av løypa og reindriftsinteressene, og vi kan ikke se at de foreslåtte endringene vil påvirke reinbeitenæringa i noen særlig grad. Endringene vil ikke påvirke reinbeitedistriktets mulighet til å kreve at kommunen stenger løypa av hensyn til reindrifta.

Støy:

Et fåtall hus og hytter ligger innenfor 60 meter fra den nye traseen, og enkelte andre hus og hytter ligger i nærheten. Disse kan følgelig bli påvirket av støy. Når det er foreslått å holde løypa åpen til kl. 23 istedenfor kl. 20, kan det innebære noe mer støy fra ferdsel med snøskuter på kveldene. Kommunen legger til grunn at det i området også er motorferdsel som ikke knytter seg til den aktuelle løypa, og som normalt tillates frem til kl. 23. Det er ikke registrert noen konflikter med andre interesser i disse tilfellene. I følge veiledende retningslinjer for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442/2016), bør ikke aktivitet i form av motorsport eller liknende foregå i tidsrommet 23-07. Det taler for at det kan være akseptabelt å holde en løype for kjøring med snøskuter åpen frem til kl. 23, men ikke senere enn det. Som et avbøtende tiltak for å redusere eventuell støy kveldstid, er det foreslått en fartsgrense på 20 kilometer i timen langs løypas første 500 meter.

Det bør nevnes at foruten en hytteeier langs traseen som nå vil utgå, så har det ikke blitt registrert konflikter i forbindelse med trafikk i og støy fra løypa. Vår oppfatning er at ny trasé vil berøre færre hus og hytter direkte, og at en omlegging som foreslått i større grad vil ivareta hensynet til bebyggelse. Videre vil eierne av hus og hytter i umiddelbar nærhet til den nye traseen, få anledning til å uttale seg i forbindelse med høring av endringsforslag.

Naturmangfold:

Det følger av naturmangfoldloven at prinsippene i §§ 8 - 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Artskart viser ikke observasjoner av truede eller sårbare arter som vil bli påvirket av bruk av traseen. Heller ikke i Naturbase er det registrert verdier av betydning. Kunnskapsgrunnlaget vurderes som tilstrekkelig for det tiltak det er snakk om, og føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9 tillegges liten vekt.

Påvirkningen av økosystemet skal i henhold til naturmangfoldloven § 10 vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for. Kommunen legger til grunn at det i området også er motorferdsel som ikke knytter seg til den aktuelle løypa. Det er imidlertid ut fra de foreliggende verdier i området, som nevnt ovenfor, ikke noe som tyder på at den samlede belastningen blir for stor.

Miljørettsprinsippene i naturmangfoldloven §§ 11 og 12 anses etter dette ikke som særlig relevante.

Sikkerhet:

Ny trasé ligger ikke i skredfarlig område. Redusert fartsgrense langs begynnelsen på løypa bidrar også til økt sikkerhet i bratte og svingete partier, både for brukere av løypa og andre som måtte ferdes i området.

Kommunen ønsker å presisere ansvarsforholdet knyttet til bruken av løypa. Derfor er det foreslått å inkludere et ledd i forskriftens § 7, blant annet om at ferdsel i løypene skjer på eget ansvar. Det vil ikke innebære at løypas generelle sikkerhet forringes, men tydeliggjør at ansvaret alltid ligger hos den som bruker løypa.

Andre forhold:

Oppdatert kart og trasé utarbeides også digitalt som et geografisk datasett (etter SOSI-standard), og oversendes til Fylkesmannen i Nordland etter at endringsforskrift eventuelt er vedtatt.

Vedlegg

Forslag til forskrift om endring av *forskrift om løype for kjøring med snøskuter til Kvalvatnet, Beiarn.*

Kart med forslag til ny trasé.

Med vennlig hilsen
Beiarn kommune

Thomas Olufsen Skrautvol
fagleder skog, utmark og miljø

Mottakerliste

Beiarn Snøscooterklubb
Bodø og Omegns Turistforening
Forum for Natur og Friluftsliv i Nordland
Fylkesmannen i Nordland
Kvalvatnet Jakt- og Fiskeforvaltning SA
Nordland Fylkeskommune
Nye Beiarn Turistsenter AS
Saltfjellet Reinbeitedistrikt
Trones Grunneierlag SA
Andre interessenter

Forskrift om løype for kjøring med snøskuter til Kvalvatnet, Beiar kommun, Nordland

Dato	FOR-2019-03-25-351
Kategori	MV (Miljøvern/vilt)
Ikrafttredelse	25.03.2019
Gjelder for	Beiar kommun, Nordland
Hjemmel	FOR-1988-05-15-356-§4a, LOV-1977-06-10-82-§4a
Kunngjort	27.03.2019 kl. 14.45
Korttittel	Forskrift om løype for kjøring med snøskuter til Kvalvatnet, Beiar

Innholdsfortegnelse

Forskrift om løype for kjøring med snøskuter til Kvalvatnet, Beiar kommun, Nordland

Innholdsfortegnelse

Vedlegg:

Hjemmel: Fastsett av Beiar kommunestyre 25. mars 2019 med hjemmel i forskrift 15. mai 1988 nr. 356 for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag § 4a, jf. lov 10. juni 1977 nr. 82 om motorferdsel i utmark og vassdrag (motorferdselloven) § 4a.

§ 1. Formål

Forskriften gjelder løype til isfiske ved Kvalvatnet og Lille Kvalvatnet i Beiar kommun. Forskriften skal gi retningslinjer for bruken av løypa når det gjelder:

- Trasé
- Åpningstid
- Merking
- Sikkerhet
- Krav til brukerguppen
- Miljøhensyn.

Forskriftens formål er å gi bestemmelser som kan være med på å sikre forsvarlig bruk av løypa.

§ 2. Lovgrunnlaget

Denne forskrift er gitt i medhold av lov 10. juni 1977 nr. 82 om motorferdsel i utmark og vassdrag § 4a og forskrift 15. mai 1988 nr. 356 for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag § 4a.

§ 3. Beskrivelse av trasé

Løypa starter på Trones, og stopper på parkeringsplass minst 200 m fra vannkanten av Kvalvatnet. En trasé går direkte til Kvalvatnet, og en trasé går via Lille Kvalvatnet til Kvalvatnet.

Løypa er inntegnet på kart vedlagt denne forskriften.

Parkeringsplass skal være tydelig merket.

§ 4. Åpningstid

Ferdsl i tidsrommet kl. 20.00–08.00 er ikke tillatt.

Løypa skal åpne tidligst 1. februar.

Løypa skal ikke brukes når deler eller flekker i løypa ikke lenger er dekket av et bærende snølag. Dersom vær og føre tillater det er løypa åpen til 5. mai.

§ 5. Kunngjøring av åpning og stenging

Kommunen skal kunngjøre åpning og stenging av hele eller deler av løypa på kommunens hjemmesider. Kunngjøring kan også skje andre steder når kommunen vurderer det som nødvendig.

§ 6. Merking

Kommunen eller den kommunen utpeker er ansvarlig for merking og vedlikehold. Løypa skal være merket og godkjent av kommunen innen den tas i bruk hvert år.

§ 7. Sikkerhet

Det skal om mulig etableres dobbelt kjørespor, hvor vanlig høyreregel gjelder ved passering. Total bredde må imidlertid ikke overskride 6 meter. Hvor dobbel bredde ikke kan etableres, eller der det er uoversiktlig i bratte partier, kan det for korte strekninger etableres en oppløype og en nedløype i forskjellige traseer.

Det er ikke tillatt å kjøre fortore enn 70 kilometer i timen med snøskuter i terreng. Snøskuter med slede må ikke kjøres fortore enn 60 kilometer i timen uten passasjer, og 40 kilometer i timen med passasjer.

Grunneiere eller kommunen kan med umiddelbar virkning stenge hele eller deler av løypa for ferdsel dersom det oppstår forhold som gjør det nødvendig, deriblant når snø- eller klimaforhold tilsier det.

§ 8. Krav til brukergruppen

Løypa er åpen for alle.

For å bruke løypa kreves det at det er betalt løypekort som er gyldig for den dagen løypa benyttes. Betalingen for kortet kan, i tillegg til fiskeavgift til grunneiere, brukes til dekning av vedlikehold og drift av løypa. Slikt kort utstedes for en periode på inntil ti dager. Kommunen bestemmer nærmere hvordan dette skal organiseres.

Løypekort skal medbringes for kontroll. Kortet skal være utfyllt med dato og tid for oppstart og retur fra Kvalvatnet/Lille Kvalvatnet. Det tillates maksimalt to turer opp og ned hver dag. Det skal medbringes og benyttes lovlig fiskeutstyr. For fisket gjelder de til enhver tid sentrale bestemmelser, samt spesielle regler fastsatt av grunneierne.

§ 9. Løypa og bruken av denne, miljøhensyn

Tillatelsen for bruk av løypa gjelder for transport til og fra Kvalvatnet og Lille Kvalvatnet. Det er ikke tillatt å kjøre utenom løypebredden på 6 m. Det skal vises aktsomhet ved kjøring i løypa. Det kan etableres inntil to rasteplasser i løypetraseen, hvorav én skal være på Lille Kvalvatn. Det skal også etableres parkering og rasteplass ved Kvalvatnet (jf. § 3). Rasteplassene skal godkjennes av kommunen, og ha ordninger som ivaretar oppsamling av søppel og andre miljøhensyn. Rasting utover disse plassene er ikke tillatt.

Kvalvatnet er reservedrikkevannskilde for Ågleinlåga vannverk. Motorferdsel på Kvalvatnet er ikke tillatt. Det skal være klosett med vanntett beholder og søppeloppsamling ved parkeringsplass ved Kvalvatnet.

Klosettinnhold skal tømmes tilstrekkelig ofte, og innholdet skal fraktes unna nedslagsfeltet for vassdraget og behandles på forsvarlig måte. Søppel/avfall skal leveres godkjent mottak. Klosett og søppeloppsamling skal ikke være nærmere enn 200 m fra Kvalvatnet.

§ 10. Fisket

Det skal føres fangstrapporter som viser til oppfisket kvantum for hver tur. Løypekort og fangstrapporter skal leveres etter nærmere anvisning fra kommunen.

§ 11. Stenging av hensyn til reindrifta

Kommunen skal stenge løypa dersom reinbeitedistriktet ber om dette av hensyn til reindrifta.

§ 12. Brudd på forskriften

Kommunen har anledning til å stenge løypa umiddelbart dersom det registreres brudd på forskriften, som for eksempel manglende rapportering om fiske etter § 10. Dersom det registreres kjøring på Kvalvatnet skal umiddelbar stenging vurderes.

Brudd på forskriften straffes i henhold til § 12 i lov om motorferdsel i utmark og på islagte vassdrag.

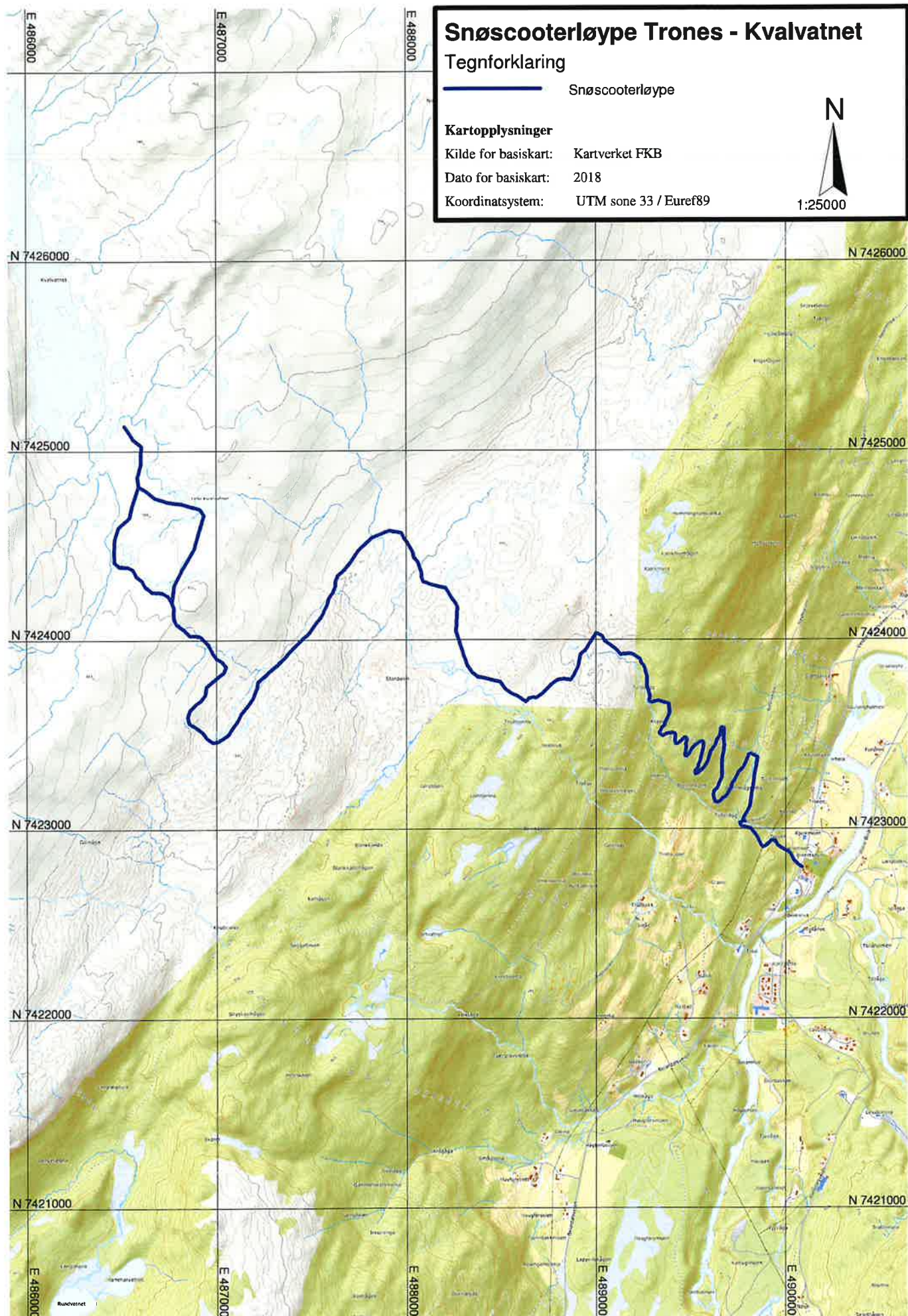
§ 13. Ikrafttreden

Denne forskriften trer i kraft straks.

Vedlegg:

Kart over løypa

HOVEDPLAN VEI - HANDLINGSPLAN 2020-2023

Saksbehandler: Freddy Olsen
 Arkivsaksnr.: 19/580

Arkiv: Q14

Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
25/19	Driftsutvalget	20.11.2019
69/19	Beiarn Kommunestyre	11.12.2019

Driftsutvalgets behandling:**Innstilling til kommunestyret:**

Handlingsplan for utbedring av kommunale veier for perioden 2020 – 2023 godkjennes.
 Handlingsplanen er bindende for budsjettåret 2020.

Revidert handlingsplan fremlegges til politisk behandling hver høst i forkant av budsjett.

Enstemmig vedtatt.

Saksordfører: Marit Moldjord

Rådmannens innstilling:

Handlingsplan for utbedring av kommunale veier for perioden 2020 – 2023 godkjennes.
 Handlingsplanen er bindende for budsjettåret 2020.

Revidert handlingsplan fremlegges til politisk behandling hver høst i forkant av budsjett.

Saksutredning:

I forkant av behandling av budsjett og økonomiplan, legger rådmannen frem et forslag til handlingsplan for perioden 2020 – 2023 til behandling.

Det foreslås følgende handlingsplan for utbedring i økonomiperioden.

2020

Blåmoli og Kjelling-Evjen	480.000,-
Trolid, Hammarnes og Beiardalsveien	600.000,-
Vold – Eiterjord og Selfors – Molid	880.000,-
Beiarn sykehjem og Moldjord - Slagøyra	600.000,-
Svartnesveien	1.100.000,-
Mva.	915.000,-
Sum totalt	4.575.000,-

- Blåmoli og Kjelling – utbedring er påbegynt og foreslås ferdigstilt.
- Trolid, Hammarnes og Beiardalsveien foreslås utbedret.
- Vold – Eiterjord og Selfors – Molid foreslås utbedret.
- Området ved Beiarn sykehjem og strekningen fra Nedre Beiarnveien til Slagøyra foreslås reasfaltert.
- Svartnesveien foreslås utbedret.

2021

Grottådalveien	1.000.000,-
Savjordveien	400.000,-
Tollådalveien strekningen Solbakk – Løkkmyra	600.000,-
Mva.	500.000,-
Sum totalt	2.500.000,-

- Grottådalveien foreslås utbedret.
- Savjordveien på strekningen fra Molid til Selfors foreslås utbedret.
- Tollådalveien på strekningen fra Solbakk til Løkkmyra foreslås utbedret.

2022

Vold – Eiterjord	580.000,-
Arstaddalsveien	180.000,-
Myraveien	280.000,-
Kommunale bruer	900.000,-
Mva	485.000,-
Sum totalt	2.425.000,-

- Strekningen fra Vold til Eiterjord foreslås ferdig utbedret.
- Arstaddalsveien fra Nedre Beiarnveien til Arstadmoen foreslås utbedret.
- Myraveien foreslås utbedret.
- Kommunale bruer foreslås utbedret.

2023

Tverrånesveien	200.000,-
Ramskjellveien	400.000,-
Soløyveien	400.000,-
Tollådalveien	1.000.000,-
Savjordveien	300.000,-
Mva	575.000,-
Sum totalt	2.875.000,-

- Tverrånesveien foreslås utbedret
- Ramskjellveien foreslås utbedret
- Soløyveien foreslås utbedret
- Tollådalveien foreslås utbedret
- Savjordveien foreslås utbedret

NOU 2019:16 SKATTLEGGING AV VANNKRAFTVERK - HØRING

Saksbehandler: Ole Petter Nybakk
 Arkivsaksnr.: 18/249

Arkiv: S10

Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
43/19	Formannskapet	27.11.2019
70/19	Beiarn Kommunestyre	11.12.2019

Formannskapets behandling:**Innstilling til kommunestyret:**

1. Avvikling av ordningene med konsesjonsavgift, konsesjonskraft og den radikale omleggingen av eiendomsskatten på vannkraftverk vil gi dramatisk negative konsekvenser for Beiarn kommune. Dersom forslagene som tilrås i NOU 2019:16 skulle bli vedtatt vil årlig tap for Beiarn kommune bli på ca. 16,3 millioner.

Å beholde kraftinntektene på nivå der de er i dag, på ca 26 mill nok pr. år er helt kritisk for å opprettholde det kommunale tjenestetilbudet.

Beiarn kommune støtter i sin helhet høringsuttalelsen gitt av Landssammenslutninga av Vasskraftkommunar. Vi støtter også uttalelsen gitt av Salten regionråd. For øvrig vises til vedlagte vurderinger.

2. Formannskapet vil styrke Beiarn kommunes uttalelse ytterligere, der vi peker på alternative beskatningsregler som kan bidra til miljømessig akseptable rehabiliteringer av eksisterende vannkraftanlegg og bygging av nye. Formannskapet mener at ekspertutvalgets forslag ikke vil gi slike virkninger.

Enstemmig vedtatt.

Saksordfører: Torbjørn Grimstad.

Behandling/vedtak i Formannskapet den 27.11.2019 sak 43/19**Behandling:**

Rådmannen presenterte forslag til uttalelse og utvalget drøftet de aktuelle problemstillingene og rådmannens utkast til uttalelse.

Det ble fattet enstemmig vedtak som følger:

Pkt. 1 - slik innstilt fra rådmannen

Pkt. 2 . tillegg til rådmannens innstilling: Formannskapet vil styrke Beiarn kommunes uttalelse ytterligere, der vi peker på alternative beskatningsregler som kan bidra til miljømessig akseptable rehabiliteringer av eksisterende vannkraftanlegg og bygging av nye. Formannskapet mener at ekspertutvalgets forslag ikke vil gi slike virkninger.

Vedtak:

1. Avvikling av ordningene med konsesjonsavgift, konsesjonskraft og den radikale omleggingen av eiendomsskatten på vannkraftverk vil gi dramatisk negative

konsekvenser for Beiarn kommune. Dersom forslagene som tilrås i NOU 2019:16 skulle bli vedtatt vil årlig tap for Beiarn kommune bli på ca. 16,3 millioner.

Å beholde kraftinntektene på nivå der de er i dag, på ca 26 mill nok pr. år er helt kritisk for å opprettholde det kommunale tjenestetilbudet.

Beiarn kommune støtter i sin helhet høringsuttalelsen gitt av Landssammenslutninga av Vasskraftkommunar. Vi støtter også uttalelsen gitt av Salten regionråd. For øvrig vises til vedlagte vurderinger.

2. Formannskapet vil styrke Beiarn kommunes uttalelse ytterligere, der vi peker på alternative beskatningsregler som kan bidra til miljømessig akseptable rehabiliteringer av eksisterende vannkraftanlegg og bygging av nye. Formannskapet mener at ekspertutvalgets forslag ikke vil gi slike virkninger.

Enstemmig vedtatt.

Saksordfører: Torbjørn Grimstad.

Rådmannens innstilling:

Avvikling av ordningene med konsesjonsavgift, konsesjonskraft og den radikale omleggingen av eiendomsskatten på vannkraftverk vil gi dramatisk negative konsekvenser for Beiarn kommune. Dersom forslagene som tilrås i NOU 2019:16 skulle bli vedtatt vil årlig tap for Beiarn kommune bli på ca. 16,3 millioner.

Å beholde kraftinntektene på nivå der de er i dag, på ca 26 mill nok pr. år er helt kritisk for å opprettholde det kommunale tjenestetilbudet.

Beiarn kommune støtter i sin helhet høringsuttalelsen gitt av Landssammenslutninga av Vasskraftkommunar. Vi støtter også uttalelsen gitt av Salten regionråd. For øvrig vises til vedlagte vurderinger.

Bakgrunn:

I juni 2018 oppnevnte Finansdepartementet et ekspertutvalg til å vurdere beskatningen for vannkraft. Utvalgets mandat var å undersøke om dagens regler innen vannkraftbeskatning er til hinder for samfunnsøkonomisk lønnsomme rehabiliteringstiltak og nye investeringer.

30. september då la Ekspertutvalget frem sin rapport og Finansdepartementet har sendt utvalgets utredning *NOU 2019:16 – Skattlegging av vannkraftverk* på høring. Høringsfristen er satt til 1. januar 2020.

Både KS og Landssammenslutninga av Vasskraftkommunar (LVK), som Beiarn kommune er medlem av, står som høringsinstanser. LVK oppfordrer kommunene til å gi egne høringssvar. Det ønsker rådmannen at kommunestyret skal følge opp.

Saksutredning:

Mandatet som ble gitt til det finansdepartementalt utnevnte ekspertutvalget kom på bakgrunn av påtrykk fra vannkraftbransjen som opplevde økt skattetrykk i en tid der kraftprisene var

relativt lave. Mandatet kan i tillegg ses som en skattefaglig oppfølging i etterkant av behandlingen av Meld. St 25 (2015–2016), Kraft i endring, energipolitikken mot 2030.

Ekspertutvalget ble som hovedoppgave bedt om å vurdere om det i dagens avgifts- og skatteregler ligger hindringer som gjør at samfunnsøkonomisk lønnsomme prosjekter ikke blir gjennomført.

Fra vannkraftbransjen var uttrykt et sterkt behov for særlig å vurdere grunnrenteskatten, inkludert friinntekts innretning, nivå og virkning.

Utvalget ble også utfordret til å vurdere verdsettelsesprinsippene i eiendomsskattelovgivningen og de kunne se på om forskjell i beskatning mellom vannkraftnæring og andre næringer skaper uheldige vridninger. I tillegg ble utvalget bedt om å tilrå forbedringer i ordningene med konsesjonskraft og konsesjonsavgift. Utvalget hadde frihet til også å vurdere naturressursskatten. Eventuelt foreslåtte forbedringer som kunne gi omfordelingsvirkninger mellom skatte- og avgiftskreditorer kunne utvalget se bort fra.

Mandatet uttrykte også et mål om at de administrative byrdene for både skatteyter det offentlige skulle holdes så lav som mulig.

Potensialet for ny vannkraft i landet er uttrykt til maksimalt å utgjøre 4-6 TWh pr år og potensialet for mer kraftproduksjon ved eksisterende konsesjoner og anlegg er uttrykt til maksimalt 30 TWh pr år. Økt vannkraftproduksjon vil være et nasjonalt viktig element i fornybarpolitikken og i arbeidet med å nå internasjonale klimamål. Også Beiarn kommune har potensiale for mer vannkraftproduksjon. I så måte har det interesse også for oss å få avklart om, og i tilfelle hvilke avgifts- og skatteregler som anses begrensende i forhold til produksjon av mer vannkraft. Det er også av interesse å få belyst mulige smitteeffekter fra det vel hundre år gamle konsesjons- og skatteregolverket rundt vannkraft mot annen energiproduksjon som for eksempel vind og mot andre næringer der naturgitte forhold er avgjørende i verdikjeden.

Utvalgets anbefalinger er oppsummert i boks 2.1 på side 20 i rapporten (se vedlegg/nett). Her konkluderer de på områdene grunnrenteskatt, eiendomsskatt, konsesjonskraft og konsesjonsavgift og naturressursskatt. Kort oppsummert er endringene som følger:

- Den statlige grunnrenteskatten beholdes og økes, friinntekten endres ikke vesentlig
- Konsesjonsavgiften til kommunene fjernes
- Konsesjonskraften til kommunene fjernes
- Eiendomsskatten til kommunene bygges totalt om. Prinsipper endres og 75 - 80% av den kommunale inntekten tas bort.

Naturressursskatten drøftes og det fremmes en mulig reparasjon av tapte kommunale inntekter ved at dagens 1,2 øre/kWh til kommunene og 0,2 øre/kWh til fylkeskommunene kan økes til nivå 4,6 øre/kWh.

Vurdering:

Beiarn kommune deltok på møte 3. oktober i regi av LVK, der NOU 2019:16 ble presentert. De som deltok var ordfører og lederne av Arbeiderpartiet og Beiarn Bygdeliste, samt rådmannen.

I ettertid har rådmannen, også i egenskap av medlemskapet i LVK sitt energiråd, deltatt i debatter med kraftselskaper, diverse samtaler og møter i blant annet Salten Regionråd. Det nevnes i tillegg at rådmannen har deltatt på et seminar på Stortinget i regi Høyre.

LVK oppsummerer etter møtene med medlemskommunene slik: (utdrag fra høringsuttaalelsen til LVK):

- Utvalget svarer ikke på mandatet om å vurdere om dagens vannkraftbeskatning hindrer at samfunnsøkonomisk lønnsomme tiltak blir gjennomført. Kraftbransjen og kommunesektoren har påpekt at det er innretningen som grunnrenteskatten har fått som er problemet, ikke de kommunale ordningene.
- Å skjerpe grunnrenteskatten vil ikke gi de ønskede investeringer og den er fortsatt ikke investeringsnøytral slik meningen med ordningen faktisk er.
- Å avvikle ordningene med konsesjonskraft og konsesjonsavgifter vil ikke påvirke den samfunnsøkonomiske lønnsomheten av planlagte energitiltak siden rehabiliteringer og nybygg ikke gir kommunene nye inntekter av betydning.
- Kommunenes inntekter fra konsesjonsavgifter og konsesjonskraft er nedfelt i de gitte konsesjoner som et grunnvilkår og med samme varighet som konsesjonen. Utvalgets forslag om å avvikle ordningene vil være et brudd på de forutsetningene som lå til grunn for de gitte konsesjoner.
- Å avvikle kommunenes konsesjonsbaserte ordninger er i strid med de forutsetninger så vel kommunene som kraftselskapene la til grunn for all stor vannkraftutbygging som til nå har skjedd i landet. Den samfunnskontrakt som over generasjoner dermed er inngått mellom storsamfunn og distriktene, som har avstått sine naturressurser, blir brutt om utvalgets forslag på dette området blir fulgt opp. Å avvikle ordningene vil også være grunnlovsstridig.
- Forslaget om at eiendomsskatten skal baseres på skattemessig verdi er i strid med eiendomsskattelovens hovedregel om at eiendomsskatten skal tilsvare anleggets markedsverdi. Forslaget vil verken utløse ønskede investeringer eller samsvare med skatteytters skatteevne.
- Kommunenes rett til konsesjonsavgifter og konsesjonskraft samt eiendomsskatt basert på anleggenes reelle markedsverdi kan ikke erstattes av statlige overføringer eller en økning i naturressursskatten. Økt naturressursskatt vil bli fordelt på samtlige kommuner etter det statlige inntektssystemet og først og fremst komme de folkerike kommuner uten vannkraftanlegg til gode.
- Konsesjonsavgiftene er en miljøavgift. Miljøkostnader skal betales av tiltakshaver, og skal være en brutto skatt i tråd med naturmangfoldloven.
- Konsesjonskraftordningen har i mer enn 100 år vært et vederlag til berørte kommuner for de naturrikdommer som gjennom vannkraften er avstått til storsamfunnet. Ordningen skal være kommunenes andel av verdiskapningen som vannkraftproduksjonen i konsesjonsperioden gir opphav til. Høyere kraftpriser gir høyere verdiskapningen. En

kompensasjon basert på en omregnet øre/kWh vil ikke sikre kommunene en andel av den reelle verdiskapningen. Vi minner om at kommunene må betale produksjonskostnadene for konsesjonskraften og at dette derved ikke er et direkte tap for kraftbransjen.

LVK har vurdert konsekvensene for kraftkommunene, dersom konsesjonsordningene avvikles og eiendomsskatten endres så avgjørende som foreslått. I tillegg har KS sett på virkninger av en eventuelt økt naturressursskatt som kompensasjon:

Beiarn kommune risikerer årlig å tape kr 3,8 MNOK dersom ordningen med konsesjonsavgift fjernes.

Beiarn kommune risikerer å tape mellom 2,1 og 5 MNOK dersom ordningen med konsesjonskraft avvikles. Beløpet varierer i takt med markedets kraftpriser. Rådmannen mener det er rett i denne sammenhengen bruke 4,5 MNOK som en gjennomsnittlig netto inntekt pr. år.

Beiarn kommune risikerer å tape ca 8 MNOK på eiendomsskatt av kraftverk dersom ekspertutvalgets forslag på dette området blir vedtatt.

Beiarn kommune kan ikke vente å få noen kompensasjon for en eventuell innføring av økt naturressursskatt opp til nivå 4,6 øre/kWh. Det mulige trekket i rammeoverføringer fra staten er i den samlede sammenheng så vidt beskjedent at rådmannen ser bort fra å gjøre ytterligere beregninger, når de 4,6 øre faktisk ikke er et konkret forslag fra ekspertutvalget. En etterberegning av dette fra KS sin side bekrefter imidlertid at de folkerike kommunene, uavhengig om disse er vertskommuner for kraftproduksjon eller ikke da får nye og til dels betydelige inntekter, mens små distriktskommuner der gjerne kraftproduksjonen faktisk pågår, får et ytterligere trekk i inntektene.

Rådmannen mener altså at dersom ordningene med konsesjonsavgift, konsesjonsskatt og eiendomsskatt avvikles og endres slik foreslått, vil de årlige inntektene gå ned med ca. 16,3 MNOK. Det vil i tilfelle være dramatisk for kommunens drift og eksistens.

For landet totalt vil endringene gi en overflytting av ca 3,8 MRD fra kommunesektoren til staten. Det bekymrer også at dette i tilfelle skjer uten at det gir vannkraftbransjen noen insentiver til opprustning av eksisterende anlegg eller bygging av nye, slik mandatet til ekspertutvalget var. Vannkraftformuen øker ikke, så det blir ikke mer å dele på mellom kraftselskaper, vertskommunene og staten.

Hadde utvalget i stedet konkludert annerledes om grunnrenteskatten og der tilrådd en høyere friinntekt og ikke økt, men heller redusert prosentsatsen litt ned fra dagens nivå på 37 % og ikke gjort andre vesentlige endringer i selskapsskatten, tør rådmannen påstå at bransjen ville reagert positivt. Man ville da fått økte investeringer i fornybar og ren energi, samt bakt fordelingskaken større. Et videre arbeid med denne saken bør konsentrere seg om videre berøringer innenfor slik løsning.

Også Beiarn kommune har muligheter og behov for revisjon av konsesjonsvilkår på eksisterende anlegg. Videre har vi potensiale for økt vannkraftproduksjon ved rehabiliteringer av eksisterende anlegg og vi har ubenyttede vannkraftreserver. Med de foreslåtte regelendringene fra ekspertutvalget er det ingen grunn til at kommunen, på noen av

mulighetsområdene, skal legge forholdene til rette for økt vannkraftproduksjon i Beiarn.

Rådmannen registrerer at vår eiendomsskattesak mot staten kunne blitt nærmere avklart av utvalget, men at den ikke ble det. En formulering om at verdsettingsreglene for eiendomsskattegrunnlaget skulle endres fra prinsippet om investert kapital til nåverdiberegning av fremtidige inntekter og utgifter etter første hele driftsår for alle nye anlegg hadde hjulpet på. Slik hjelp fikk vi ikke.

En annen bekymring knyttet til grunnrenteskatten er at utvalget tilrår å sette ny nedre grense til 1.500 kWA mot dagens 10.000 kWA. Dersom dette ikke raskt blir avklart som uaktuelt vil man i praksis få et statlig styrt konkursras blant eiere av småkraftverk. Dette vil i tillegg få stor betydning for leverandørindustrien og også for en rekke banker. I behandlingen av saken bør dette derfor avvises klart og tydelig.

Oppsummering:

Beiarn kommune støtter høringsuttalelsen gitt av LVK. Vi har bidratt noe i utarbeidelsen av denne. Det samme gjelder uttalelsen fra Salten Regionråd.

Avvikling av ordningene med konsesjonsavgift og konsesjonskraft, samt endringer i eiendomsskatten på vannkraftverk vil gi dramatisk store negative konsekvenser for Beiarn kommune.

Forventete årlige inntekter fra konsesjonsavgift, konsesjonskraft og eiendomsskatt på vannkraftverk og nett er nå på omkring kr 26 MNOK. Å beholde disse inntektene er helt kritisk for å opprettholde det kommunale tjenestetilbudet.

Vedlegg:

NOU 2019:16 – Skattlegging av vannkraftverk (trykkes ikke opp for utsending)

LVKs høringsuttalelse av 19. november 2019

Salten Regionråds uttalelse av 19. november 2019

Finansdepartementet Sendt
digitalt på:

www.regjeringen.no

UTKAST

Deres ref:

Vår ref: 118417- 192

Oslo, 13.11.2019

NOU 2019: 16 - SKATTEGGING AV VANNKRAFTVERK - LVKS HØRINGSUTTALELSE

1 INNLEDNING OG SAMMENDRAG

Det vises til Finansdepartementets høringsbrev 30. september 2019 hvor høringsfristen for NOU 2019:16 - Skattlegging av vannkraftverk er satt til 1. januar 2020.

Landssamanslutninga av Vasskraftkommunar (LVK) organiserer 175 vertskommuner for vannkraftanlegg. Samtlige av medlemskommunene vil bli negativt berørt av utvalgets forslag.

Som det fremgår av tabell 12.2 på side 159 i NOU-en vil vertskommunene som følge av utvalgets forslag tape 3,66 milliarder kroner dersom konsesjonsavgiftene og konsesjonskraften avvikles og eiendomsskattereglene blir endret til skattemessig verdi. Med forslaget om å skjerpe grunnrenteskatten vil utvalgets forslag innebære en økning i statens inntekter på 4,4 milliarder kroner.

Tabell 12.2 Anslåtte provenyvirkninger av utvalgets forslag fordelt på skattekreditor. Før justering i fordelingsordninger. Negative tall betyr provenytap for det offentlige. Mill. kroner

Forslag	Samlet	Staten	Kommuner	Fylkeskommuner
Avvikle konsesjonsavgifter	-320	320	-640	0
Avvikle konsesjonskraft	-910	1 315	-1 485	-740
Eiendomsskatt – gå over til skattemessig verdi	-630	900	-1 530	0
Redusere nedre grense for fastsetting av grunnrenteskatt	750	750	0	0
Inkludere inntekter fra salg av opprinnelsesgarantier i grunnrenteskatten	480	480	0	0
<i>Delsum</i>	<i>-630</i>	<i>3 770</i>	<i>-3 660</i>	<i>-740</i>
To prosentenheter økning i grunnrenteskattesats for provenynøytralitet	630	630	0	0
I alt	0	4 400	-3 660	-740

Det understrekes at anslagene er usikre. Provenyanslagene for de ulike elementene er innbyrdes avhengige.
Kilde: Utvalget.

Landssamanslutninga av Vasskraftkommunar

Akersgaten 30 | Pb 1148 Sentrum, NO-0104 Oslo | Tel: (+47) 99 11 99 00 | Fax: (+47) 947 47 000
Org. nr: 975 625 117 | Bankgiro: 5024.05.37300 | www.lvk.no

Utvalget har ikke foreslått noen form for kompensasjon til de kommuner og fylkeskommuner som vil lide tap på utvalgets forslag, men henvist fordelingspørsmål til departementet. Utvalget har likevel fremholdt at «I prinsippet bør alle skatte- og konsesjonsinntekter vurderes samlet» (s. 158), og henvist til inntektssystemet for kommunene. Som eksempel på «(...) et ytterpunkt for fordeling» viser utvalget til at en økning av naturressursskatten fra 1,3 øre/KWh til 4,6 øre/KWh fullt ut vil kompensere kommunesektoren for de ovennevnte tap.

LVK innvendinger mot utvalgets forslag kan oppsummeres slik:

- Utvalget svarer ikke på mandatet. I mandatet fremgår at utvalgets hovedoppgave var å vurdere om dagens vannkraftbeskatning hindrer at samfunnsøkonomisk lønnsomme tiltak blir gjennomført og fremme forslag til nødvendige endringer for å fjerne disse hindre. En samlet kraftbransje og en samlet kommunesektor har påpekt at det er den innretningen grunnrenteskatten har fått som er problemet, og ikke de kommunale ordningene. Til tross for dette har utvalget konsentrert sine anbefalinger rundt en avvikling av de ordninger som tilgodeser vertskommunene.
- Utvalgets forslag om å skjerpe grunnrenteskatten vil ikke gi de ønskede investeringer, tvert imot. LVK mener grunnrenteskatten må endres slik at den bare beskatter superprofitten.
- Ordningene med konsesjonskraft og konsesjonsavgifter kommer til anvendelse i saker om regulering og overføring av vassdrag, hvor innvunnet kraftøkning beregnes. De investeringer som skal foretas i vannkraftsektoren, gjelder i hovedsak vedlikehold og opprustning, uten ytterligere reguleringer, og vil ikke gi rett til mer konsesjonskraft eller konsesjonsavgifter. En avvikling av disse ordningene, som utvalget anbefaler, vil derfor ikke påvirke den samfunnsøkonomiske lønnsomheten av planlagte energitiltak.
- LVK mener forslagene om å avvike kommunenes konsesjonsbaserte ordninger er i strid med den samfunnskontrakt som over generasjoner er inngått mellom storsamfunn og de distrikt som har avstått sine naturressurser. En slik avvikling vil også være i strid med Grunnlovens forbud mot å gi lovertilbakevirkende kraft.
- Kommunens inntekter fra konsesjonsavgifter og konsesjonskraft er nedfelt i de gitte konsesjoner som et grunnvilkår og med samme varighet som konsesjonen. Utvalgets forslag om å avvike ordningene vil være et brudd på de forutsetningene som lå til grunn for de gitte konsesjoner.
- Utvalgets forslag om at eiendomsskatten skal baseres på skattemessig verdi er i strid med eiendomsskatteloven hovedregel i § 8 A-2 om at eiendomsskatten skal tilsvare anleggets markedsverdi. Eiendomsskatt basert på skattemessig verdi vil innebære at eiendomsskatten vil bli størst i de første årene etter at investeringen blir gjennomført, mens skatten blir lavere når lønnsomheten øker. Forslaget vil derfor verken utløse ønskede investeringer eller samsvare med skattyters skatteevne.

- Kommunenes rett til konsesjonsavgifter og konsesjonskraft samt eiendomsskatt basert på anleggenes reelle markedsverdi kan ikke erstattes av statlige overføringer eller en økning i naturressursskatten. Økt naturressursskatt vil bli fordelt på samtlige kommuner etter det statlige inntektssystemet og først og fremst komme de folkerike kommuner uten vannkraftanlegg til gode.
- Konsesjonsavgiftene er en erstatning for generelle skader og ulemper på naturmiljø og omgivelser, og derfor en miljøavgift. Miljøkostnader skal betales av tiltakshaver, og miljøavgifter er ment å være en brutto skatt i tråd med naturmangfoldloven § 11. Utvalget synes å ha oversett dette elementære miljørettsprinsipp.
- Konsesjonskraftordningen har i mer enn hundre år vært et vederlag til berørte kommuner for de naturrikdommer som gjennom vannkraften er avstått til storsamfunnet. Ordningen skal være kommunens andel av verdiskapningen som vannkraftproduksjonen i konsesjonsperioden gir opphav til. Høyere kraftpriser gir høyere verdiskaping. En kompensasjon basert på en omregnet øre/kWh vil ikke sikre kommunene en andel av den reelle verdiskapningen.
- Både ny vannkraftutbygging og rehabilitering av eldre verk er avhengig av lokal aksept. Dagens kraftskatteregime er basert på erkjennelsen om at kommuner som avstår sine naturressurser har et legitimt krav på en andel av den verdiskapningen som de berørte lokalsamfunn bidrar med i kraftutbyggingen. Uten lokale inntekter vil kommunenes motstand mot de inngrep vannkraftkraftutbygging representerer øke.

2 UTVALGETS FORSLAG SVARER IKKE PÅ REGJERINGENS MANDAT

Det er LVKs syn at utvalget ikke svarer på mandatet når det gjelder tiltak for å få til mer fornybar energi.

Kraftbransjen viser til at det er innretningen på grunnrenteskatten som hindrer at samfunnsøkonomiske energitiltak blir gjennomført, og ikke de kommunale inntektsordningene. Utvalget foreslår derimot å skjerpe grunnrenteskatten og å inkludere småkraft i skattegrunnlaget.

Den utfordringen utvalget er gitt av regjeringen, er å finne skatte- og avgiftsregler som vil fremme samfunnsøkonomiske investeringer i vannkraftsektoren. Det aller meste av vår vannkraft er bygget ut, men det gjenstår noen mindre utbyggingsmuligheter, og i tillegg må eldre vannkraftanlegg vedlikeholdes og opprustes. Det er rammevilkårene rundt disse aktivitetene som har vært utvalgets oppgave å vurdere.

De skatte- og avgiftslettelser utvalget foreslår, og som er beregnet til om lag 4 milliarder kroner i tabellen fra utvalget inntatt ovenfor, er *ikke* endringer i de regler som vil gjelde slike investeringer. Disse investeringene vil ikke utløse rett til konsesjonskraft og konsesjonsavgifter. Når utvalget viser til at avviklingen av ordningene med konsesjonskraft og konsesjonsavgifter vil føre til skatte- og avgiftslettelser på mer enn 2 milliarder kroner, er det lettelse for den kraftproduksjon som allerede er bygget ut, og hvor disse ordningene har vært en betingelse for konsesjon.

Den samme innvendingen gjelder for forslaget om en drastisk omlegging av eiendomsskatten. Når utvalget opplyser at en overgang til skattemessig verdi mv. vil føre til at mer enn 2/3 av eiendomsskatten avvikes (1,5 milliarder kroner årlig) er også dette eiendomsskatt på allerede utbygd vannkraft. Og som for konsesjonsordningene er det på det rene at disse eiendomsskatteinntektene var et viktig element i de interesseavveininger både kommunen og konsesjonsmyndigheten foretok før konsesjon ble gitt.

Vertskommunene som stiller sine naturressurser til disposisjon for storsamfunnet har krav på en andel av verdiskapingen. Ved en avvikling av de kommunale ordninger vil motstanden mot fornuftige investeringer øke.

3 KONSESJONSORDNINGENE

3.1 Innledning

I mandatet om konsesjonsavgifter og konsesjonskraft er utvalgets oppdrag beskrevet slik:

«Konsesjonær kan pålegges konsesjonsavgifter til stat og kommune. Kraftprodusenter kan også pålegges å avstå inntil 10 pst. av kraftgrunnlaget som konsesjonskraft til berørte kommuner, evt, fylkeskommuner. Utvalget kan vurdere om ordningene kan forbedres.» (understreket her)

LVK har overfor utvalget fremmet forslag til enkelte forbedrings- og forenklingsmuligheter for konsesjonskraftordningen. Disse er verken referert eller kommentert av utvalget, og utvalget har ikke foretatt noen vurdering slik mandatet gir anledning til. Tvert imot anbefaler utvalget at ordningene i sin helhet avvikles. Provenytapet for kommunene ved avvikling av begge ordningene er anslått til 2,125 milliarder kroner.

Begrunnelsen for avvikling av ordningene er at konsesjonskraft og konsesjonsavgifter «svekker selskapenes insentiver til å investere i marginalt lønnsomme prosjekt», jf. s. 98. Det vises videre til at konsesjonsordningene er «historisk betinget, og de opprinnelige formålene gjør seg ikke lenger gjeldende på samme måte.», jf. s. 16.

LVK mener forutsetningene ekspertutvalget legger til grunn er uriktige, og at avvikling av ordningene ikke vil bidra til å oppfylle siktemålet om økte investeringer og rehabiliteringer av vannkraftverkene.

3.2 Konsesjonsavgifter

Utvalget begrunner forslaget om avvikling av konsesjonsavgiften slik:

«Konsesjonsavgiften er ikke investeringsnøytral. Dette kan svekke selskapenes insentiv til å investere i nye kraftprosjekter og til å reinvestere i eksisterende kraftverk. Avgiften utgjør 0,5 øre/KWh, og det kreves dermed en høyere pris for at prosjektet skal være lønnsomt

«Det kan stilles spørsmål om ordningen oppfyller det opprinnelige formålet. Videre er det ikke likebehandling i systemet for konsesjonsavgifter, satsene varierer betydelig i eldre konsesjoner.» (s. 139)

LVK er forbauset over utvalgets forslag og begrunnelse. Den historiske bakgrunnen for innføring av konsesjonsavgifter i Norge er oppsummert i Falkanger og Haagensen, Vassdrags- og energirett (2002) s. 334-335:

«Bestemmelser om konsesjonsavgifter var inntatt allerede i Vregl. av 1911. Forbildene til ordningen fant man i utenlandsk rett hvor man hentet eksempler fra Italia, Tyskland, Sveits og Sverige. Reguleringslovkomiteen av 1907 begrunnet konsesjonsavgiftene med at siden

*reguleringsretten lå utenfor grunneiers eiendomsrett, var det rimelig at allmenninteressene i vassdraget fikk en kompensasjon i form av en avgift (...) Pengene skulle brukes til de interesser og **distrikter som ble skadelidende** ved reguleringen. (...)*

*Det ble videre pekt på at konsesjonsavgiftene **også** skulle ha som hensikt å **gi kommunene en andel i de verdier** som ble skapt ved reguleringen.» (uthevet her).*

Konsesjonsavgift er, og har i 100 år vært, først og fremst en erstatning for generelle skader og ulemper på naturmiljøet. Konsesjonsavgiften er i realiteten en miljøavgift. Dette kommer tydelig til uttrykk i den forrige energiutredningen, NOU 2012: 9, hvor følgende forhold ble trukket frem:

«(..) naturinngrep knyttet til produksjon av energi kan ikke unngås(..) Omfattende utbygging av fornybar energi er en utfordring for norsk natur. Det var energisektoren som sto for det største bortfallet av uberørt eller villmarkspreget natur mellom 2003-2008. (s. 76)

*Økt satsing på ny fornybar kraft, kan gi negative lokale miljøkonsekvenser. **Miljøkostnadene må også inngå i regnestykket for verdiskaping** (...) Verdiskaping i kraftsektoren kommer i stor grad fellesskapet til gode (..) det er nødvendig å skape lokal aksept for de positive virkningene av utbyggingene (..) Fordi vannkraftverkene utnytter **lokale ressurser**, mottar også vertskommunene en forholdsmessig del av **ressursverdien gjennom skatter, avgifter og konsesjonskraft**.» (uthevet her) (s. 73-74).*

Natur- og miljøinngrepene ved vannkraft er udiskutable, og av lokal karakter. Det er ikke slik at inngrepene forsvinner med tiden. Inngrepene er som regel evigvarende og irreversible, som neddemming av store arealer, tørrlegging av elver, tap av fiske og fauna, utrasing av elveleie mv. Uberørt natur representerer i seg selv en stadig stigende verdi, og andre aktiviteter er blitt fortrent til fordel for kraftproduksjon.

Hovedformålet med konsesjonsavgiften er å gi de kommuner som avstår sine naturressurser til storsamfunnet erstatning for de naturødeleggelser som er påført lokalt. All den stund inngrepene er evigvarende og irreversible, er begrunnelsen og formålet bak ordningen like gyldig i dag som for 100 år siden.

Et grunnleggende prinsipp, som er slått fast i naturmangfoldloven § 11, er at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver. Tiltakshaver skal betale miljøavgiften, og dersom prosjektet dermed blir ulønnsomt, er også prosjektet samfunnsøkonomisk ulønnsomt, og prosjektet skal ikke realiseres.

LVK vil videre minne om et sentralt prinsipp for ressursutnyttelse som er trukket opp i utvalgets mandat, hvor det heter at:

*«Et prinsipp for at ressursene i samfunnet kan utnyttes mest mulig effektivt, er å **først** benytte skatter og avgifter som bidrar til bedre ressursbruk (for eksempel miljøavgifter), deretter benytte nøytrale skatter som ikke påvirker valgene til produsenter og forbrukere (for eksempel grunnrenteskatt) og til slutt bruke vridende skatter for å oppnå tilstrekkelige inntekter til fellesskapet og mål om omfordeling.» (uthevet her)*

LVK kan ikke se at utvalget har etterlevd de skatte- og avgiftsprinsipper som Finansdepartementet har inntatt i mandatet. Forslaget om å avvikle konsesjonsavgiften bryter etter LVKs syn både med de historiske

forpliktelser samfunnet har til de kommuner som har akseptert store naturinngrep, og med de prinsipper som bør ligge til grunn for effektiv ressursbruk i dag, slik det også er lagt til grunn i mandatet til utvalget.

3.3 Konesjonskraft

Utvalget begrunner forslaget om avvikling av konesjonskraftordningen med at ordningen svekker selskapenes insentiv til å gjennomføre investeringer som er lønnsomme for samfunnet. I tillegg viser utvalget til, på tilsvarende måte som for konesjonsavgiften, at ordningen er historisk betinget og at de opprinnelige formålene ikke lenger gjør seg gjeldende på samme måte:

*«Konesjonskraft og konesjonsavgift er gamle ordninger. Organiseringen av det norske samfunnet og kraftforsyningen har endret seg mye siden ordningene ble innført. Konesjonskraft og konesjonsavgift kan derfor ha **utspilt sin rolle**, og ordningenes formål oppnås ikke lenger på en effektiv måte. (...) Tilgangen på kraft til en rimelig pris til kommunene er ikke lenger et formål som må sikres med konesjonskraft(...) Det historiske formålet med konesjonskraften gjør seg dermed ikke gjeldende på samme måte i dag» (s.140, 141, uthevet her)*

Det historiske formålet med konesjonskraften har helt fra etableringen av ordningen vært todelt: Formålet var dels å sikre kommunene tilgang til fysisk kraft til en rimelig pris og dermed samme velstandsutvikling som by- og industrikommunene, som ble elektrifisert ved at man tok i bruk vassdragene i distriktene; dels var formålet å sikre kommunene en andel av verdiskapningen som utnyttelse av de lokale vannkraftressursene gir opphav til.

Det historiske formålet om å sikre kommunene tilgang til fysisk kraft bortfalt allerede på 1960-tallet da Norge ble fullelektrifisert. Verdiandelsaspektet har derimot stått fast fra første stund, uttrykt slik av stortingsrepresentant Johan Castberg i forbindelse med behandlingen av konesjonslovene fra 1917 i Stortinget:

«Man skal til det yderste utnytte anledningen til at søke at styrke disse mer avsidesliggende og karrig utstyrte distrikter ved at la dem få en rundelig andel i de værdier som skapes indenfor deres grænser [...] Man tar værdierne ut av distrikterne og fører dem på tråd ned til industricenterne og byene, tømmer bygdene, tømmer landdistriktene, særlig fjeldbygdene, for deres værdier uten vederlag, og det er absolut urigtig.»

For Høyesterett har formålet med og retten til konesjonskraft vært selvsagt. Ved behandlingen av SiraKvina saken fra 1978, inntatt i Rt. 1978 s. 1480, gjorde Høyesterett det klart at utbyggingskommunene skal ha et

«realistisk vederlag for at disse kommuner ble tvunget til å avgi de verdier som lå i kraftkildene»

I Kvam-dommen fra 1984, inntatt i Rt-1984-312, påpekte en enstemmig Høyesterett at:

«Disse fordeler skal kommunen ha for derved å få del i de naturrikdommer som gjennom reguleringen blir tatt i bruk av andre.»

Det samme synspunktet er kommet til uttrykk i energiutredningen NOU 2012: 9 s. 70:

«Helt fra vannkraftens barndom har det i Norge vært enighet om at de naturressurser som tas i bruk har en lokal tilhørighet, og at de distrikter som avstår sine naturressurser til energiproduksjon har krav på en andel av den verdiskapingen disse naturressurser gir opphav til.»

Det har vært – og er i dag – bred politisk enighet om at vertskommunene har et legitimt krav på en andel av verdien fra vannkraftutbyggingen gjennom bl.a. konsesjonskraft og konsesjonsavgifter. Dette har klart kommet til uttrykk i Stortinget, senest i 2016 og 2017.

Ved behandlingen av energimeldingen i 2016 slo stortingsflertallet, dagens regjeringspartier og SV, fast at

«dagens konsesjonsordninger fungerer etter intensjonen», jf. Innst. 401 S (2015-2016) s. 24.

En enstemmig Energi- og miljøkomité trakk fram betydningen av kommunenes rettmessige verdiandel:

«Komiteen viser til at formålet med konsesjonsordningene er å sikre vertskommunene en andel av verdiskapningen som vannkraftutbyggingen gir opphav til, og vertskommunene bidrar gjennom avståelse av naturressurser til denne verdiskapningen.» (Innst. 401 S (2015-2016) s. 24)

I forbindelse med revisjon av konsesjonslovene i 2017 bemerket en enstemmig Energi- og miljøkomité:

*«Komiteen [...] viser til at industrikonsesjonsloven og vassdragsreguleringsloven i over 100 år har vært fundamentet for forvaltningen av våre vannkraftressurser. Gjennom avgifter, beskatning, **konsesjonskraft** og lignende mekanismer har man sikret at allmennheten får en del av verdiskapningen, og at de lokalsamfunn som er berørt av kraftutbygging, får kompensasjon for beslag av arealer og naturverdier. Hensyn til natur og miljø og annen bruk av arealer og vann har blitt ivaretatt gjennom konsesjonsbehandling etter dette lovverket.», jf. Innst. 438 L (2016-2017) s. 3, uthevet her.*

LVK erfarer at kraftproduksjon i dag skaper mindre næringsvirksomhet og færre arbeidsplasser i distriktene enn tidligere, som følge av teknologisk utvikling og automatisering. Samtidig utgjør kommunenes vannkraftressurser vesentlig større verdier i dag, med liberaliseringen og internasjonaliseringen av kraftmarkedet og miljøprising av ulike energikilder. Dette påpekte finanskomiteen allerede under kraftskattereformen i 1996: «Verdien av kraftressursene økes gjennom kraftutveksling med andre land», jf. Innst.O.nr.62 (1995-1996) kap. 1.

LVK mener verdiandelsaspektet tilsier at vertskommunene også i fremtiden skal ha minst like store verdiandeler av vannkraftproduksjonen som dagens fordeling innebærer. Dette forutsetter at ordningen med både konsesjonskraft og konsesjonsavgift videreføres. Å erstatte disse ordningene med en økt naturressursskatt, som utvalget skisserer, er helt uakseptabelt, uegnet som metode for kompensasjon og vil skape stor motstand mot videre vannkraftutbygging.

3.4 Avvikling av konsesjonsordningene vil ikke øke selskapenes insentiv til å gjennomføre lønnsomme investeringer

Utvalget argumenterer med at avvikling av konsesjonsordningene vil «*øke selskapenes insentiv til å gjennomføre lønnsomme investeringer, både når det gjelder ny kraftproduksjon og opprustning og utvidelser.*» (s. 156, uthevet her).

Utvalget synes ikke å ha tatt konsekvensen av beregningsgrunnlaget for konsesjonsordningene. Det er hovedsakelig ved overføring av vassdrag eller nye reguleringer som endrer kraftgrunnlaget, at reglene kommer til anvendelse. Utvalget synes riktignok å være innforstått med regelverket, jf. utvalgsrapporten på s. 70, men trekker ikke konsekvensene av dette. I utvalgs-rapporten fremgår:

«Fordi beregningen tar utgangspunkt i regulert vannføring og fallhøyde, er det først og fremst den regulerte vannføringen det betales konsesjonskraft og -avgift for, uavhengig av kraftverkets faktiske produksjon.»

Hovedtyngden av fremtidige investeringer i vannkraftsektoren gjelder ikke utbygging av regulerbare kraftverk, men reinvesteringer i eldre kraftverk i form av opprustning- og utvidelsesprosjekter (O/Uprosjekter). Svært få av disse investeringene utløser ny konsesjonskraft og konsesjonsavgifter. Denne helt avgjørende forutsetningen har ikke utvalget berørt.

O/U-investeringer medfører altså i de fleste tilfeller ikke endringer i konsesjonskraftvolumet. Tiltakene kan f.eks. være å utnytte fallhøyden bedre, øke maskininstallasjonen/slukeevnen eller redusere flomtapene. Dette innebærer normalt ikke ny regulering og dermed ingen endring i kraftgrunnlaget, som er grunnlaget for beregningen av både konsesjonskraft og konsesjonsavgift. O/U-prosjekter som omfatter ny regulering eller overføring av vann fra hittil ikke utnyttede felt, og som øker vannkraften med minst 500 naturhestekrefter, må ha tillatelse etter vassdragsreguleringsloven § 1, jf. § 3. I disse tilfellene skal det settes vilkår om konsesjonskraft i konsesjonen, jf. vassdragsreguleringsloven § 22. For O/U-prosjekter som ikke innebærer ny regulering gis tillatelsen etter vannressursloven. Det er ikke hjemmel for å fastsette vilkår om konsesjonskraft i medhold av vannressursloven.

I energimeldingen – Meld. St. (2015-2016) *Kraft til endring*, s. 189 er følgende lagt til grunn:

«Det teknisk-økonomiske potensialet for ny kraft gjennom opprustning og utvidelser er anslått til 6 TWh/år. Dette inkluderer saker til behandling og saker som har konsesjon, men som ikke er bygd. Av dette kan mindre enn ti prosent tilskrives opprustning. Mer enn nitti prosent av potensialet er følgelig knyttet til utvidelser. I tillegg til potensialet for ny kraftproduksjon, kommer et potensial for økt effekt og økt reguleringsevne.»

I utvalgets modellkraftverk, som er benyttet for å illustrere utvalgets forslag for selskapenes investeringsinsentiv, er det uten videre lagt til grunn at selskapene må avstå konsesjonskraft. Denne forutsetningen vil ikke slå til når det gjelder O/U-prosjekter, som behandles etter vannressursloven.

Tre av de største vannkraftprosjektene i Norge i den senere tid er egnet til å illustrere poenget. Tillatelse til O/U av Lysebotn kraftverk i Forsand kommune med 180 GWh/år økt produksjon, O/U av Embretsfoss kraftverk i Modum kommune med 120 GWh/år økt produksjon og O/U av Vamma kraftverk i Skiptvet kommune med 160 GWh/år økt produksjon, ble alle vedtatt konsesjonsfritt i medhold av vannressursloven og dermed uten vilkår om konsesjonskraft.

Ettersom O/U-prosjekter som utgangspunkt ikke gir økt konsesjonskraftmengde, og bare unntaksvis konsesjonsavgifter, er det etter LVKs syn vanskelig å se at de to konsesjonsordningene kan være til hinder

for at samfunnsøkonomisk lønnsomme vassdragstiltak blir gjennomført for så vidt gjelder opprustning og utvidelse av eldre vannkraftverk

LVK mener at løsningen ikke er avvikling av konsesjonsordningene, men forenkling og forbedring av de eksisterende ordningene.

I henhold til utvalgets mandat – «*Utvalget kan vurdere om ordningene kan forbedres*» – spilte LVK inn flere forslag til forenklinger og forbedringer. Det fremgår av utvalgsrapporten på s. 100 at

«Utvalget har mottatt flere innspill om endring av grunnrenteskatten, men få innspill om behovet for endringer i eiendomsskatt, konsesjonskraft eller konsesjonsavgift.»

LVK spilte inn fem konkrete endringsforslag knyttet til konsesjonskraftordningen, som ville bidratt til forenkling og forbedring av ordningen, herunder forslag om

- Etablering av et felles prisregime for konsesjonskraft fra konsesjoner gitt før og etter 10. april 1959
- Oppdatering av tilsigsserien som benyttes som delingsfaktor ved fastsettelse av konsesjonskraftprisen
- Gjennomgang av kraftverkene som inngår i OED-prisen for å sikre representativiteten i utvalget
- Presisering av hvilket elforbruk som kan inntas i beregningen av kommunens behov for den alminnelige elektrisitetsforsyning
- Tildeling av opprinnelsesgarantier for konsesjonskraft

Utvalget har ikke tatt opp disse forslagene til nærmere vurdering. Snarere tvert imot har utvalget brukt LVKs forslag til forbedringer og forenklinger som grunnlag for kritikk mot ordningene som sådan for å underbygge sin anbefaling om avvikling både av konsesjonskraftordningen og av regelverket om konsesjonsavgifter. Det er ikke i tråd med det mandat utvalget var gitt.

3.5 TILBAKEVIRKNING – GRUNNLOVEN § 97

Utvalget legger til grunn at en opphevelse av ordningene ikke vil være i strid med forbudet i Grunnloven § 97 om å gi lover tilbakevirkende kraft, jf. kap. 10.3.6. på s. 140. Utvalget legger til grunn at ordningene med konsesjonskraft og konsesjonsavgifter har samme rettslige karakter som eiendomsskatt og naturressursskatt og at tilbakevirkningsspørsmål står i samme stilling som alminnelige skatter og avgifter. Utvalget legger også til grunn at kommunenes rettslig sett ikke har samme beskyttelse som kraftverkseier, men må vurderes som «*forvaltningsorgan og mottaker av konsesjonskraft og konsesjonsavgift*».

Det er LVKs syn at utvalget legger feil premisser til grunn for sin vurdering av tilbakevirkningsforbudet, og utvalgets grunnsyn er i strid med både Høyesteretts og lovgivers beskrivelse av formålet med ordningene, et formål som har like stor gyldighet i dag. Høyesterett påpekte i Frøystul-saken fra 2000 at ordningene «*(...) således langt på veg (er) begrunnet i et synspunkt om ytelse mot ytelse*». Departementet påpekte i forbindelse med endringer i vassdragslovgivningen i 1987 at

«[k]onsesjonsavgiftenes preg av vederlag for en ytelse støtter opp om en slik endring i tråd med utviklingen på formuesrettens område. Selv om kommunenes krav på konsesjonsavgifter aldri kan betegnes som et rent privatrettslig krav, er det etter departementets mening klare og sterke paralleller».

Det er således direkte i strid med hva både Høyesterett og lovgiver har uttalt når Kraftskatteutvalget vurderer vertskommunens stilling i forhold til om *«kommunen har vern som forvaltningsorgan og mottaker av konsesjonskraft og konsesjonsavgift»*, s. 141

Kraftskatteutvalgets vurdering av tilbakevirkningsforbudet er også i strid med lovgivers vurdering ved vedtakelsen av energiloven i 1990 og ved revisjonen av vassdragslovgivningen i 1992. Også Energilovutvalget vurderte en opphevelse av konsesjonskraftordningen for konsederte kraftverk og å erstatte denne med en avgift. Energilovutvalget fremmet ikke forslag om å oppheve ordningene og konkluderte med at det er begrenset adgang til å gripe inn i slike etablerte rettsforhold, og uttalte bl.a. at

«Kommuner med rett til konsesjonskraft vil gjøre krav på denne fremover. Det vil derfor være grenser for adgangen til å gi en regel om økonomisk kompensasjon til erstatning for uttak av konsesjonskraft tilbakevirkende kraft.»

Departementet sluttet seg til Energilovutvalgets vurderinger og la til grunn at kommunene og konsesjonærene i forhold til Grunnloven § 97 måtte likestilles og at *«En større økonomisk belastning for konsesjonærene, eller en reduksjon av fordelene for kommunene, anses ikke mulig innenfor eksisterende konsesjoner»*. En enstemmig energi- og industrikomite sluttet seg til departementets konklusjon og vurderinger. I forbindelse med endringer i vassdragslovgivningen i 1992 la departementet til grunn at bestemmelser om konsesjonskraft og konsesjonsavgifter i konsesjonene har karakter av *«grunnregler»* eller det *«essensielle ved tillatelsen»* og beskyttes av Grunnloven § 97.

Det kan ikke være tvil om at en opphevelse av ordningene i tråd med Kraftskatteutvalgets forslag griper inn i *«en etablert rettsposisjon»*. Høyesterettsdommer Skoghøy har oppsummert høyesterettspraksis i disse sakene og uttaler at forholdet til Grunnloven § 97 må bero på *«(...) hvor inngripende tilbakevirkningen er, hvorvidt loven griper inn i beskyttelsesverdige forventninger, i hvilken utstrekning borgerne har innrettet seg etter disse forventningene, hvilket formål lovgiver har med loven og med å gi den tilbakevirkende kraft og hvorvidt tilbakevirkningsbestemmelsen virker diskriminerende»*. På samme måte som lovgiver konkluderte ved vedtakelsen av energiloven i 1990, er det LVKs syn at interesseavveiningen med nødvendighet må få som følge at opphevelse av ordningene vil være i strid med Grunnloven § 97.

LVKs konklusjon er at en opphevelse av ordningene med konsesjonskraft og konsesjonsavgifter vil være i strid med Grunnloven § 97 fordi det på en urimelig og vilkårlig måte griper inn i etablerte rettsforhold.

4 EIENDOMSSKATT

4.1 Utvalgets forslag – virkninger for kommunen

Utvalget foreslår å benytte skattemessig verdi ved eiendomsskatteverdsettelse av vannkraftanlegg. I tillegg foreslår utvalget å innføre en begrensning i hvilke deler av anlegget som skal underlegges beskatning, ved å ta ut produksjonsutstyr, produksjonsinstallasjoner og fallrettighetene. Utvalget begrunner forslaget med at eiendomsskattereglene for små og store vannkraftanlegg vil bli like, og at vannkraftanlegg vil bli likebehandlet med annen alminnelig næringseiendom.

Det samlede tapet for kommunene er anslått til 1,530 milliarder kroner hvert år,¹ eller mer enn 2/3 av dagens eiendomsskatt.

4.2 Mandatet bygger på en uriktig forståelse av gjeldende rett

Utvalget viser til mandatet for sitt forslag om å anvende skattemessig verdi. Mandatet bygger imidlertid på en feil oppfatning av hva som er gjeldende rett for eiendomsskatt. I mandatet fremgår følgende om eiendomsskatt:

«De særskilte verdsettelsesreglene i eiendomsskatten for store kraftanlegg (over 10 MVA) er utformet slik at verdien av grunnrenten også inngår i beregningsgrunnlaget for eiendomsskatt. Anslått markedsverdi av kraftverkene fastsettes som nåverdien av en sjablongmessig anslått nettoinntekt. (...)

*For mindre kraftverk og annen næringseiendom er hovedregelen at objektene skal takseres til **substansverdi**. Utvalget skal vurdere om den særskilte verdsettelsesmetoden for store kraftanlegg er hensiktsmessig, eller om også disse burde vært ilagt eiendomsskatt etter **substansverdi**.» (uthevet her)*

Det er korrekt at gjeldende verdsettelsesprinsipp for vannkraftverk er avkastningsverdi, jf. skatteloven (sktl.) § 18-5. Det er imidlertid ikke korrekt at hovedregelen for verdsettelse av mindre kraftverk eller næringseiendom er substansverdi: Næringseiendom skal verdsettes etter eiendommens **avkastningsverdi**, jf. eiendomsskatteloven § 8 A-2, mens småkraftverk verdsettes etter **skattemessig verdi**.

Begrunnelsen for at småkraftverkene verdsettes etter skattemessig verdi – til tross for at skattemessig verdi som regel ikke samsvarer med anleggenes markedsverdi, er forenklingshensyn. Forenklingshensynet er utelukkende begrunnet i anleggenes størrelse.

4.3 Utvalgets vurderinger og forslag bygger også på en uriktig forståelse av gjeldende rett

4.3.1 Utvalgets kommentarer til mandatet

Utvalget har kommentert misforståelsen om verdsettelsesprinsippet i mandatet slik²:

*«Utvalget er kjent med at mandatet ikke er presist når det omtaler at mindre kraftverk skal takseres til **substansverdi**, og har lagt til grunn at eiendomsskattegrunnlaget for mindre vannkraftverk i dag fastsettes i tråd med **skattemessig verdi** på driftsmidlene.» (uthevet her)*

Utvalget kommenterer imidlertid ikke misforståelsen hva gjelder verdsettelsesprinsipp for næringseiendom.

At næringseiendom som hovedregel skal verdsettes etter avkastningsverdi fremgår som nevnt av eiendomsskatteloven § 8 A-2 første setning, jf. annen setning:

¹ NOU 2019:16 side 159

² NOU 2019:16 side 12

«Verdet av eigedomen skal setjast til det beløp ein må gå ut frå at eigedomen etter si innretning, brukseigenskap og lokalisering kan bli avhenda for under vanlege salstilhøve ved fritt sal. Verdet av næringseiendom skal setjast til teknisk verdi når det ikkje er mogleg å fastsetje verdet etter regelen i første punktum»

(Omsetningsverdi er synonymt med avkastningsverdi, mens teknisk verdi er synonymt med substansverdi.)

4.3.2 Utvalget overser Stortingets presisering om at energianleggene ikke skal anses som næringseiendom

Utvalget har tilsynelatende oversett Stortingets nylige presisering om at energianleggene ikke skal anses som næringseiendom.

Utvalget redegjør for endringene i verk og bruk-skatten som ble vedtatt i desember 2017, med virkning fra 1.1.2019, herunder også at eiendomsskatt på energianlegg (dvs. kraftverk, vindkraftverk, kraftnettet og anlegg omfattet av særskattereglene for petroleum) er å anse som en særskilt eiendomskategori, jf. eiendomsskatteloven § 3 c. Utvalget ser likevel ikke ut til å trekke konsekvensene av dette når utvalget, under henvisning til at dette ble gjort for næringseiendommer, foreslår å trekke ut produksjonsutstyr og installasjoner for produksjon av takstgrunnlaget.

Når energianleggene ble skilt ut som egen kategori var det nettopp begrunnet i at slike anlegg i det vesentlige er å anse som installasjoner for produksjon, ikke bygninger. Utvalgets forslag vil innebære at eiendomsskattegrunnlaget for vannkraftanlegg avviker fra hva som gjelder for de øvrige energianleggene. Videre er forslaget i strid med den nylige endringen i eiendomsskatteloven § 4 hvor Stortinget presiserte:

«Til næringseiendom vert ikkje rekna kraftverk, vindkraftverk, kraftnettet og anlegg omfatta av særskattereglane for petroleum.»

Stortingets vedtak om å opprette en ny eiendomskategori for vannkraftanlegg, anlegg omfattet av særskattereglene for petroleum og vindkraftanlegg, er basert på en uttrykkelig forutsetning om at disse anleggene skulle skattlegges som før, jf. eiendomsskatteloven § 3 c, § 4 andre ledd fjerde og femte setning og § 8 A-2 andre ledd.

Stortinget har med andre ord nettopp tatt stilling til at vannkraftanlegg *ikke* skal likestilles med næringseiendom generelt og dermed ikke omfattes av reglene som kraftskatteutvalget nå foreslår å anvende. Senest i stortingsmeldingen om Levende lokalsamfunn for fremtiden som ble publisert 18. oktober 2019, Meld. St. 5 (2019-2020), presiserer regjeringen at «Vannkraftanlegg, vindkraftanlegg, kraftnettet og anlegg som er omfattet av særskattereglene for petroleum, skal fortsatt betale eiendomsskatt på maskiner og utstyr».

På samme måte som i privat sektor har kommunesektoren behov for stabilitet og forutsigbarhet i sine rammevilkår. Det fremtidige inntektsgrunnlaget for en kommune er vitalt både for budsjetteringen og for kommuneplanleggingen i vid forstand. Når Stortinget bare for kort tid siden har presisert innholdet av eiendomsskattereglene for vannkraftsektoren, er det et fundamentalt brudd på denne forutsigbarheten at

utvalget uten videre reverserer Stortingets syn, og med betydelige negative virkninger for mer enn 200 kommuner. Spesielt oppsiktsvekkende finner LVK det når «likebehandling» med annen næringseiendom fremheves som begrunnelse. Likhets hensynet var like mye (eller like lite) til stede da Stortinget nettopp valgte en annen løsning for energianleggene enn for annen næringseiendom.

Lovendringen i 2019 for tidligere verk og bruk der «produksjonsutstyr og -installasjoner» ble tatt ut av grunnlaget ble gjort mot en statlig kompensasjon. Stortinget vedtok at kommunesektoren ikke skulle lide tap på omleggingen av eiendomsskatten, og ba regjeringen sørge for «en tilnærmet full kompensasjon», konkretisert til 500 mill. kroner.

Kompensasjonsordningen har vist seg utilstrekkelig for mange kommuner. Det bekrefter at kommunene har rett i sin mangel på tillit til tilsagn om «kompensasjon», slik også utvalget skisserer mulighet for gjennom forslaget til økt naturressursskatt.

4.3.3 Utvalgets forslag om å anvende skattemessig verdi for store vannkraftverk vil være i strid med eiendomsskattelovens hovedregel om verdsettelse til markedsverdi

Utvalget foreslår å benytte skattemessig verdi ved eiendomsskatteverdsettelse av vannkraftanlegg. I tillegg foreslår utvalget å innføre en begrensning i hvilke deler av anlegget som skal underlegges beskatning, ved å ta ut produksjonsutstyr, produksjonsinstallasjoner og fallrettighetene. Utvalget begrunner forslaget med at eiendomsskattereglene for små og store vannkraftanlegg vil bli like, og at vannkraftanlegg vil bli likebehandlet med annen alminnelig næringseiendom.

Det er ikke riktig. Når det gjelder sammenligningen med næringseiendom, foreslår utvalget særskilte regler for hva som skal defineres som produksjonsutstyr og -installasjoner som avviker fra hva som gjelder for næringseiendom. Videre er det heller ikke korrekt at en overgang til skattemessig verdi også for stor vannkraft vil gi likebehandling med småkraftverk. For sistnevnte vil produksjonsutstyr og installasjoner fortsatt inngå.

Som det fremgår ovenfor mener LVK at utvalgets forslag om endrede eiendomsskatteregler også er i strid med eiendomsskattelovens grunnprinsipp om at skattegrunnlaget skal utgjøre anleggets *reelle markedsverdi*. Skattemessig verdi samsvarer ikke med eiendomsskattens verdsettelsesregel om markedsverdi som hovedregel, jf. utvalgets henvisning til Ot. prp. Nr. 23 (1995-96) om endringer i kraftverksbeskatningen:

*«I Ot.prp. nr. 23 (1995–96) uttales det at skattemessig verdi i mange tilfeller ville treffe markedsverdien **dårlig**.» (uthevet her)*

Eiendomsskatt er vår eldste skatteordning og er en generell skatt på eiendom. Det er med andre ord ikke en særlig skatt på vannkraftanlegg. Eiendomsskatten er dessuten vår eneste rene kommunale skatteordning, jf. forpliktelsen i Europarådets Charter fra 1985 om at en del av kommunenes inntekter skal komme fra kommunale skatter. At eiendomsskatt er en god skatteordning som bør videreføres i det norske

skattesystemet, fremgår bl.a. av NOU 2018:5 Kapital i omstillingens tid – Næringslivets tilgang til kapital³ og NOU 2014:13 – Kapitalbeskatning i en internasjonal økonomi⁴.

Utvalgets forslag, som i realiteten er en avvikling av eiendomsskatt på vannkraftanlegg, går i motsatt retning av hva andre fagutvalg og skatteøkonomer anbefaler.

4.3.4 Kommunenes andel av grunnrenten fanges opp av eiendomsskatten

Utvalgets forslag bryter dessuten mot andre grunnprinsipper i eiendomsskatten. Eiendomsskatt er en objektskatt som skal gi uttrykk for eiendommens objektiviserte omsetningsverdi. Disse grunnleggende prinsippene er kommet til uttrykk i en rekke høyesterettsuttalelser⁵ og er også fremhevet av Rødsethutvalget (1992:34) kapittel 7.3.1:

«Det er eiendommens objektive verdi en skal komme frem til, mao. verdien eiendommen har i seg selv. Eiendomsskatt er en objektskatt.»

For vannkraftanlegg over 10 000 kVA benyttes en avkastningsverdimetode for å finne eiendommens objektiviserte omsetningsverdi, jf. skatteloven § 18-5 første til fjerde ledd. Formålet med verdsettelsesbestemmelsen i skatteloven § 18-5 er, som for eiendomsskatten for øvrig, å komme frem til en objektivisert markedsverdi for det enkelte kraftanlegg *inkludert naturressursen som utnyttes*, jf. Ot.prp. nr. 23 (1995-1996) s. 138:

«Eiendomsskattetaksten bør uttrykke verkets markedsverdi. Departementets forslag til takseringsregler er i tråd med prinsippet for gjeldende regler, hvor siktemålet er å komme fram til markedsverdien eller den objektiviserte verdien av eiendommen. Markedsverdien vil dels reflektere verdien av naturressursen og dels verdien av de investeringene som er foretatt i anleggene. Det innebærer at kommunene også via eiendomsskatten på kraftverk får beskattet verdien av eventuell grunnrente. Siden omsetning av kraftverk er svært liten, er det i praksis vanskelig å finne markedsverdien ved å sammenligne prisen på et tilsvarende, nylig omsatt kraftverk. En må derfor ta utgangspunkt i en beregnet markedsverdi (takst).» (understreket her)

Dersom eiendomsskatt på kraftanlegg fortsatt skal gi uttrykk for anleggets reelle markedsverdi, slik beskatning av all øvrig eiendom bygger på, må eiendomsskatteverdsettelsen også i fremtiden fange opp verdien av naturressursen gjennom en avkastningsverdimetode.

4.3.5 Dagens eiendomsskatte regler hindrer ikke samfunnsøkonomiske lønnsomme investeringer

Ved utvalgets vurdering av skattenes virkning på investeringsinsentivene, foretar utvalget en sortering av ordningene etter «bruttoavgift» og «overskuddsskatt». Om bruttoskattene skriver utvalget blant annet at

³ Side 12: «Utvalget slutter seg til tidligere vurderinger av at fast eiendom er et godt skattegrunnlag, og mener det er gode grunner til å trappe ned skattefavoriseringen av bolig og fritidseiendom.»

⁴ Side 294: «Fast eiendom er et godt skattegrunnlag, jf. utvalgets vurderinger i kapittel 3. Særlig sett i lys av at bolig er kraftig favorisert i inntekts- og formuesbeskatningen, bør eiendomsskatten videreføres som en del av det norske skattesystemet.»

⁵ f. bl.a. Rt. 1912 s 501 (LKAB I), Rt. 1999 s 192 (Statnett-dommen) og Rt. 2007 s 149 (LKAB II)

«[b]ruttoskatter vil medføre økte kostnader for selskapene, som svekker insentivene til å investere i marginalt lønnsomme prosjekt».

Om de nøytrale skattene skriver utvalget at

«nøytrale overskuddsskatter ikke [vil] endre den relative avkastningen for selskapene og dermed ikke svekke selskapenes insentiv til å gjennomføre lønnsomme investeringer».⁶

Ekspertutvalget mener «eiendomsskatt for vannkraft [...] virker [...] som bruttoavgifter som medfører en tilleggskostnad for selskapene». Videre legger utvalget til grunn at eiendomsskatten «er lite påvirket av endringen i lønnsomhet».⁷ Endelig konkluderer utvalget med at det er «mer målrettet å gjøre endringer i bruttoordningene» og at endring i eiendomsskatten vil «gi selskapene insentiv til å gjennomføre samfunnsøkonomisk lønnsomme kraftinvesteringer».⁸

LVK er uenig i utvalgets forutsetning om at eiendomsskatt må anses som en bruttoavgift som er lite påvirket av endret lønnsomhet ved anlegget. Med unntak av naturressursskatt og eiendomsskatt på småkraftanlegg, er alle skatteordningene i dagens kraftskattesystem lønnsomhetsavhengige. Fastsettelse av eiendomsskattegrunnlaget er i stor grad bygget opp etter det samme beregningsgrunnlaget som grunnrenteskatten, der det tas utgangspunkt i anleggets løpende inntekter og utgifter. Riktignok er inntektene basert på de rullerende spotmarkedsprisene de siste fem årene, men dette medfører ikke at man har fjernet seg fra lønnsomhetsprinsippet.

Dagens eiendomsskatteregler er ikke til hinder for selskapene å «gjennomføre samfunnsøkonomisk lønnsomme kraftinvesteringer», slik utvalget legger til grunn. Uttalelser fra kraftbransjen underbygger dette. Det er dagens innretning på den statlige grunnrenteskatten som favner mer enn superprofitten som hindrer gjennomføring av samfunnsøkonomisk lønnsomme tiltak, ikke eiendomsskatten.

4.4 Konsekvensene av utvalgets forslag

4.4.1 Verdien av vannfallet må fanges opp i verdsettelsen

For å kunne fange opp markedsverdien til et kraftanlegg i tråd med eiendomsskattens hovedprinsipp er det nødvendig å inkludere verdien av naturressursen. Dette fremgår bl.a. av jf. Ot.prp.nr. 23 (1995-96) kapittel 11.5.2:

«Departementets forslag til takseringsregler er i tråd med prinsippet for gjeldende regler, hvor siktemålet er å komme fram til markedsverdien eller den objektiviserte verdien av eiendommen. Markedsverdien vil dels reflektere verdien av naturressursen og dels verdien av de investeringene som er foretatt i anleggene.» (understreket her)

Stortinget bekreftet dette utgangspunktet ved behandling i Innst. O. nr. 62 (1995-96) kapittel 8.1:

⁶ NOU 2019:16 side 98

⁷ NOU 2019:16 side 99

⁸ NOU 2019:16 side 100

«Flertallet er enig med departementet i at grunnlaget for eiendomsskatt skal være markedsverdien av det enkelte kraftverk. Markedsverdien vil reflektere verdien av naturressursen i tillegg til verdien av investeringen.»

Når utvalget tar ut verdien av vannfallet av eiendomsskattegrunnlaget, fratas kommunene sin rettmessige andel av grunnrenten.

4.4.2 Konsekvenser av utvalgets forslag er at mange eiendomsskattegrunnlag vil bli satt til kr. 0,-

Ved valg av verdsettelsesmodell for å finne kraftanleggets markedsverdi, ble det under kraftskattereformen i 1997 konkludert med at større vannkraftanlegg verdsettes etter en nåverdiberegning, ettersom denne fremgangsmåten ble ansett å være best egnet til å treffe markedsverdiene, jf. Ot.prp.nr. 23 (1995-96) kapittel 11.5.2:

«Departementet er enig med Rødseth-utvalget i at formuesverdien må beregnes ved hjelp av nåverdiberegning. Markedsverdien til et kraftverk skal reflektere verkets forventede, framtidige netto inntjeningsmuligheter. Et kraftverks markedsverdi kan uttrykkes som nåverdien av alle forventede, framtidige inntekter fratrukket nåverdien av alle framtidige kostnader knyttet til kraftproduksjonen.»

Under kraftskattereformen i 1997 ble det også vurdert å benytte skattemessige verdier, men konkludert med at disse «ville treffe markedsverdien dårlig»:

«Etter departementets oppfatning er det imidlertid vanskelig å finne en metode som er enkel, og som samtidig på en tilfredsstillende måte treffer markedsverdien av verket. Departementet har bl.a vurdert om takstene kunne settes lik det årlige skattemessige avskrivningsgrunnlaget for hvert enkelt kraftverk. En slik metode ville vært enkel, men den blir ikke foreslått fordi skattemessige verdier i mange tilfeller ville treffe markedsverdien dårlig. Blant annet ville en ikke få tatt hensyn til verdien av eventuell grunnrente.» (understreket her)

Utvalget har ikke foretatt en tilsvarende vurdering av om skattemessige verdier treffer markedsverdien, annet enn å påpeke kort at

«Verdifall og verdiøkning som ikke samsvarer med avskrivninger og påkostninger vil ikke reflekteres i skattemessige verdier. [...]

Eldre kraftanlegg kan ha skattemessige verdier som er langt lavere enn markedsverdien på driftsmidlene. For anlegg med påstemplet merkeytelse under 10 000 kVA brukes skattemessige verdier som eiendomsskattegrunnlag allerede etter dagens regler, og enkelte av disse kraftanleggene har i dag en skattemessig verdi på 0.» (understreket her)

Til tross for dette foreslår utvalget skattemessig verdi.

I tillegg til at de skattemessige verdier er dårlig egnet til å treffe markedsverdien til kraftanlegget, vil den profilen som ligger i skattemessig verdi gjøre det vanskelig å få til nye investeringer. Det vises bl.a. til småkrafteiernes kritikk av reglene om at skattemessige verdier for eiendomsskatt på småkraft, som innebærer at eiendomsskatten er høyest de første årene, hvor anleggets lønnsomhet som oftest er lavest.

Årsaken til at skattemessige verdier i sin tid ble valgt for småkraftverk var som nevnt forenklingssyn for denne mindre gruppen av kraftanlegg. Det ble fremhevet i forarbeidene at skattemessige verdier kan ligge over markedsverdiene for lite lønnsomme småkraftanlegg, jf. Ot.prp. nr. 22 (1996-1997) kapittel 5.2 side 6 (omtalt i tilknytning til formuesverdi):

«For driftsmidler som normalt ikke avskrives, som f.eks fallrettigheter, vil imidlertid inflasjon føre til at de skattemessige verdiene vil ligge under den faktiske markedsverdien. Dette vil da bidra til at de skattemessige verdiene gradvis vil ligge lavere enn markedsverdien av det enkelte kraftverk. For lite lønnsomme kraftverk kan det motsatte være tilfelle, dvs at de skattemessige verdiene kan ligge over markedsverdiene.»

LVK er kjent med at flere eldre og lønnsomme småkraftanlegg har en skattemessig verdi på kr. 0,-. Forslaget til utvalget vil med andre ord innebære at eiendomsskattegrunnlaget til de mest lønnsomme kraftanlegg vil bli satt i kr. 0,- eller bli drastisk redusert. For mindre lønnsomme kraftanlegg, eller for anlegg som gjør større investeringer, vil skattegrunnlagene være høyere enn markedsverdi. Utvalgets forslag er følgelig lite egnet til å reflektere kraftanleggenes reelle markedsverdier eller objektiviserte omsetningsverdier.

4.4.3 Eiendomsskatteinntektene er en del av grunnlaget for konsesjonene

Kommunenes eiendomsskatteinntekter fra vannkraftanlegg har i mange tilfelle vært en avgjørende for den vurderingen kommunene er pålagt å gjøre i sin interesseavveining av fordeler og ulemper som følge av tiltaket. Konsesjonæren foretar regelmessig et anslag for hvilke inntekter en utbygging vil kunne gi. Også i konsesjonsmyndighetenes vurdering er det lagt vekt på hvilken verdiandel som vil gå til de berørte vertskommuner.

Vannkraft er en evigvarende og forurensningsfri energikilde, men utbyggingen kan medføre store lokale miljøinngrep. De inngrepene som følger med et vannkraftanlegg er irreversible med samme varighet som vannkraftproduksjonen. Vannkraftnæringen er dessuten en arealintensiv næring og har sammen med kraftlinjer og vindkraftprosjekter stått for 26 % av det totale bortfallet av inngrepsfrie naturområder i perioden 2008–2012. Vannkraftnæringens inngrep i norsk natur har blitt karakterisert som følger i «Norges naturressurser» (2014) av Flåten og Skonhoft:

«Utbygging av vannkraftverk medfører nedbygging av norsk natur. Fosser legges i rør, noe som berører naturopplevelsen. Demninger bygges, og store arealer legges ofte under vann, master med kraftledninger bygges med store inngrep i naturen, ved kjøring av kraftverkene får man unaturlige variasjoner i vannføring, og dette kan grave ut elvebanker og delvis legge elva uten vann slik at fisk strander osv.»⁹

⁹ «Naturressursenes økonomi» (2014), s. 321

Gjennom kommunenes tilslutning til kraftutbyggingen er det etablert en samfunnskontrakt om at distriktene skal ha en rettmessig kompensasjon for omfattende naturinngrep. Rokker man ved denne

samfunnskontrakten, vil dette bli oppfattet som brudd på de løfter som kommunen har bygget sine tilslutninger til utbyggingsplanene på.

Ved kraftskattereformen i 1996 var det bred politisk enighet om at vertskommunene har et legitimt krav på inntekter fra vannkraftutbyggingen. Ved vedtakelsen av kraftskattereformen uttalte et samstemt Storting:

«Vannkraften er en nasjonal ressurs med en sterk lokal forankring. Den sterke lokale forankringen innebærer at kraftkommunene får særskilte skatteinntekter fra kraftvirksomheten. Det har vært bred enighet om dette.»

I Stortingsdebatten i 1996 uttalte daværende finansminister Sigbjørn Johnsen følgende:

«Jeg har også lyst til å understreke innledningsvis at vannkraften er en nasjonal ressurs med en sterk lokal forankring. Den sterke lokale forankringen innebærer at kraftkommunene får særskilte skatteinntekter fra kraftvirksomheten. Det har vært bred enighet om dette.»

Videre uttalte Einar Steensnæs:

«Kristelig Folkeparti slår fast at vannkraften er en nasjonal ressurs med en sterk lokal forankring. Det betyr at lokal samfunnet må sikres stabile, varige og forutsigbare inntekter av utbyggingen. Det er lokalsamfunnet som har stilt kraftressursene til disposisjon for utbyggingen. Da bør også lokalsamfunnet ha en soleklar rett til å få tilbake en avkastning av disse verdiene som har så stor betydning for næringslivet og for samfunnets infrastruktur.»¹⁰

Også Erna Solberg fremhevet vannkraftens lokale forankring, og konkluderte med at «Høyre synes det er rimelig at denne grunnrenten også fordeles til kommuner som har avgitt naturressurser, og gi inntekter til hele fellesskapet», og at Høyre ønsket å «sikre kommuner og fylkeskommuner en rimelig del av skatteinntektene fra kraftverkene som grunnlag for videre vekst og utvikling».¹¹

Utvalgets forslag fremstår som et brudd på den brede enigheten som fremgår ovenfor.

4.4.4 Forslaget gir staten økte skatteinntekter på bekostning av kommunesektoren

Forslaget om eiendomsskatt basert på skattemessige verdier vil som nevnt ifølge utvalget medføre en inntektsreduksjon på 1 530 millioner kroner hvert år for vertskommunene. Tas også avviklingen av konsesjonsordningene i betraktning, er det tale om et årlig skattetap på 3 660 millioner kroner. Staten, på sin side, vil få økt inntektene med 4 400 millioner kroner hvert år. Utvalgets forslag innebærer en overføring av nær samtlige vertskommuneinntekter til staten.

¹⁰ L.tid. 43—44 (22.6.96).

¹¹ O.tid. 508—559 (18.6.96)

Inntektene som utvalget foreslår å ta fra vertskommunene er for mange av kommunene av stor betydning. For enkelte kommuner utgjør kraftinntektene rundt 20 % av driftsinntektene.

LVK kan ikke se et spor av at en slik omfordeling er en ønsket politikk fra regjeringens side. I Granavoldenplattformen 17. januar 2019, heter det at «*våre vannkraftressurser skal forvaltes slik at de kommer våre lokalsamfunn og vår nasjon til gode*». Videre fremgår det at «*Regjeringen vil styrke det lokale selvstyret og redusere statlig og regional detaljstyring. Bærekraftig utnyttelse av naturressurser må også gi positive ringvirkninger for lokalsamfunnene*».

LVK ber regjeringen rydde av veien den kommunaløkonomiske usikkerhet utvalget har skapt.

4.5 Kraftskatteutvalget foreslår ingen kompensasjon for kommunenes milliardtap

Kraftskatteutvalget skriver på side 158:

«For å illustrere et ytterpunkt for fordeling har utvalget sett på en full omfordeling av provenyeffekten mellom stat, kommuner og fylkeskommuner via naturressursskatten. Det understrekes at dette bare er en illustrasjon og ikke et forslag fra utvalget.» (understreket her)

Utvalget fremsetter med andre ord ingen forslag om kompensasjon til vertskommunene for inntektsreduksjonen på 3,66 milliarder kroner hvert år.

I utvalgets omtale av mulige omfordelingsalternativer fremgår det at «*[e]n ønsket fordeling kan oppnås ved egne ordninger for omfordeling, enten gjennom naturressursskatten eller gjennom direkte inntektsfordeling*».

De alternativene som skisseres vil begge være uegnet som en kompensasjon.

En kompensasjon gjennom naturressursskatten vil i første rekke komme de folkerike bykommunene til gode. Siden naturressursskatten inngår i inntektssystemet, vil store deler av vertskommunenes kompensasjon bli utjevnet mellom kommunene i hele Norge, der bykommunene (som også er eierkommuner) vil få økte inntekter, mens vertskommunene blir de store taperne. Utvalget opplyser på side 159:

«Ved full omfordeling mellom stat og kommunesektor gjennom økt naturressursskatt vil 295 av 426 kommuner per 2017 få økte inntekter per innbygger. I de 295 kommunene med økte inntekter bor om lag 90 pst. av norske innbyggere.»

Videre er en kompensasjon av dagens eiendomsskatte regler og konsesjonskraftordningen gjennom en naturressursskatt uegnet fordi den ikke vil gi kommunen en verdiandel dersom verdien av naturressursene øker, og det vil derfor være sterkt urimelig om ikke de kommuner som har avstått sine stadig mer verdifulle naturressurser skal beholde en andel av denne verdiøkningen.

4.6 Utvalgets forslag dersom dagens regler beholdes

I kapittel 9.8 vurderer kraftskatteutvalget kapitaliseringsrenten for eiendomsskatt, forutsatt at dagens regler beholdes, og konkluderer slik:

«Dersom den lønnsomhetsbaserte verdsettelsesmetoden skal videreføres, mener utvalget at kapitaliseringsrenten i eiendomsskatten for vannkraftanlegg bør økes til et markedsmessig avkastningskrav på 6,5 pst.»

Etter LVKs oppfatning foretar ikke utvalget egne vurderinger, men viser kun til Finansdepartementets vurdering av rapportene fra Johnsen (2017) og Norli (2017), utarbeidet på oppdrag fra departementet.

Kapitaliseringsrenten som benyttes ved verdsettelse av kraftverk etter skatteloven § 18-5 niende ledd, er den rentesatsen som brukes for å finne nåverdien av et kraftanleggs fremtidige inntektsstrømmer. Fastsettelsen av kapitaliseringsrenten etter Forskrift til skatteloven § 18-8-4 får kun betydning for de kraftanlegg som verdsettes og beskattes etter hovedregelen i skatteloven § 18-5. Fastsettelsen av rentenivået kan imidlertid være bestemmende for om kraftanlegget kommer over eller under maksimumsverdien.

Finansdepartementet har fra inntektsåret 2011 fastsatt kapitaliseringsrenten til 4,5 %, uten et konkret beregningsgrunnlag og uten å ta i betraktning den sterke reduksjonen i rentemarkedet for øvrig. Siktemålet med kapitaliseringsrenten er at den skal bidra til en nåverdiberegning som gjenspeiler anleggenes reelle markedsverdier.

LVK er opptatt av å finne et prinsipielt riktig og robust beregningsgrunnlag og mener at kapitaliseringsrenten bør videreføres uendret. Hvis ikke bør grunnlaget for kapitaliseringsrenten igjen fastsettes i forskrift. LVK foreslår å gjeninnføre den renteberegningen som tidligere lå til grunn i forskriften § 18-8-4 og med samme rente og risikopåslag.

Utvalget foreslår å avvike minimumsverdien på 0,95 kr/kWh og maksimumsverdien på 2,74 kr/kWh i eiendomsskatteloven § 8 B-1 fjerde ledd ved en overgang til skattemessig verdi, med følgende begrunnelse:

«Utvalget foreslår at disse ordningene ikke videreføres ved overgang til skattemessig verdi. Det er ikke slike ordninger i eiendomsskatten for andre næringer.»

Begrunnelsen treffer også for eiendomsskatt basert på gjeldende verdsettelsesmetode. Maksimumsverdien kan uansett ikke videreføres da denne medfører at de mest lønnsomme kraftprodusentene får en skatterabatt som blir større jo mer lønnsomme verket er. Begrunnelsen for en minimumsverdi står seg fortsatt idet det kan anføres at verdien av anlegget vil alltid ligge der, også om kraftprisen er lav.

5 GRUNNRENTESKATTEN

5.1 Innledning

LVKs støtter bransjens krav om å endre grunnrenteskatten.

I mandatet er følgende lagt til grunn om grunnrenteskatt:

«Utvalget skal vurdere om grunnrenteskatten er utformet i tråd med prinsipper for nøytral beskatning og hvorvidt dagens grunnrenteskatt påvirker vannkraftnæringens investeringsbeslutninger. Utvalget kan vurdere om det er andre utforminger av en nøytral grunnrenteskatt som kan være bedre egnet, for eksempel en kontantstrømskatt. [...]

Utvalget bes særlig vurdere den nedre grensen for grunnrenteskatt.»

Når utvalget drøfter om dagens grunnrenteskatt er til hinder for investeringene, legger utvalget bl.a. til grunn en forutsetning om et velfungerende kapitalmarked med veldiversifiserte investorer uten eierskapsbegrensninger. Utvalget påpeker at

«[d]et ligger utenfor mandatet å vurdere om konsolideringsmodellen er hensiktsmessig eller om kapitalmarkedet er velfungerende. Problemer som følge av konsolideringsmodellen eller kapitalmarkedene for øvrig, bør imidlertid ikke rettes opp gjennom særlige ordninger i skattesystemet.»¹²

Utvalget konkluderer med å anbefale videreføring av dagens grunnrenteskattmodell.

Anbefalingen til kraftskatteutvalget bygger med andre ord på en forutsetning om et velfungerende kapitalmarked uten eierskapsbegrensninger. Dette er også forutsetningen for at utvalgets forslag til endret grunnrenteskatt ikke skal påvirke investeringsbeslutningene. Når denne forutsetningen ikke foreligger i den virkelige verden, er forslaget i beste fall kun egnet til å fungere i en teoretisk virkelighet.

5.2 Grunnrenteskatten bør endres slik at den kun fange opp super-profitten.

LVK støtter bransjen i at det er *utformingen* av grunnrenteskatten som hindrer gjennomføring av lønnsomme investeringer i modernisering og utvidelser av gamle kraftverk. Utvalget svarer med å skjerpe grunnrenteskatten. Det er dette forslaget kraftbransjen omtaler som «feil medisin», noe LVK er enig i.

Det er på det rene at Rødseth-utvalgets forslag om en grunnrenteskatt, kun omhandlet superprofitten. Endringen i 2007 hvor kraftselskapene fikk anledning til å samkjøre grunnrenten fra flere kraftverk, førte til at risikopåslaget ble fjernet og grunnrenteskatten nå favner også meravkastningen.

Utvalgets forslag har ført til at både kraftselskapene og vertskommuner har varslet full stans i videre vannkraftutbygging. Det er derfor viktig for det grønne skiftet at ekspertutvalgets forslag ikke blir fulgt opp.

¹² NOU 2019:16 side 110

Utskrift fra møteprotokoll

Møte i: Saltens Regionråd
Dato: 18. – 19. november 2019

Sak: SR-sak 46/19
NOU 2019:16 Skattlegging av vannkraftverk

Enstemmig vedtak:

Salten Regionråd er et politisk samarbeidsorgan mellom kommunene Bodø, Beiarn, Gildeskål, Fauske, Hamarøy, Meløy, Rødøy, Saltdal, Steigen og Sørfold. I møte 19. november 2019 har regionrådet drøftet NOU 2019:16, Skattlegging av vannkraftverk. Fra møtet avgis følgende enstemmige uttalelse til Kraftskatteutvalgets arbeid.

Saltenkommunene kan ikke, verken som eiere av lokale og regionale vannkraftanlegg eller som vertskommuner for store vannkraftanlegg, akseptere at kraftskatteutvalgets forslag i NOU 2019:16, legges til grunn for fremtidens avgifts- og skatteregler.

Salten Regionråd minner om at både Energi Norge, som organiserer vannkraftprodusentene og Landssammenslutningen for vassdragskommuner, som organiserer vertskommunene, har gitt gjennomarbeidede innspill til det nedsatte ekspertutvalget. Disse er gitt i den hensikt å klargjøre hva som skal til for at eksisterende og ubenyttede vannkraftressurser fortsatt skal kunne tas i bruk i den viktige produksjonen av fornybar energi. Innspillene varierer naturlig vis, men svarer opp ekspertutvalgets mandat med en praktisk tilnærming som ikke er å finne i ekspertutvalgets rapport. Det er skuffende å registrere at ekspertutvalget helt har sett bort fra de innspill avgjørende aktører har gitt. Konsekvensen blir da at bransjen ikke motiveres til å investere i verken rehabiliteringer av eksisterende anlegg eller bygging av nye. Vertskommunene vil på sin side ikke ofre sine naturressurser, dersom utbyggere ikke skal fortsette å gjøre opp for den skade som forvoldes ved å bygge ut og dersom de ikke sikres en rimelig andel av verdiskapingen vannkraften gir.

Kommunene i Salten ønsker å bidra til fortsatt og økt produksjon av fornybar vannkraftenergi, men da på andre premisser enn det som er oppstilt i NOU 2019:16. Det viktigste skattemessige virkemidlet å gjøre noe med konkretiseres til å gjøre videre vurderinger og endringer av grunnrenteskatten. Grunnrenteskatten er ikke investeringsnøytral i dag, slik meningen med skatten er. Til det er friinntekten/skjermingsrenta inkludert nødvendig risikopåslag for lav, for særlig de produksjonsorienterte selskapene og grunnrentas sats for høy.

Nærmere om NOU'en og Saltens kommunenes syn:

Ekspertutvalget vil frata 258 vertskommuner for vannkraftanlegg 3,66 milliarder kroner årlig, s.159. For Saltens kommunene samlet er påregnelig tap beregnet til 180 millioner årlig. Beløpet foreslås overført til staten ved å avvikle ordningene med konsesjonsavgifter og konsesjonskraft og nesten avvikle eiendomsskatten. Det siste gjøres ved å endre verdsettingsgrunnlaget og gå bort fra prinsippene som ligger i en objektskatt - til et verdsettingsgrunnlag basert på skattemessig verdi. Foreslåtte nye verdsettingsregler vil føre til at selve naturressursen som utnyttes, ikke lenger skal skattlegges. Dette er Saltens Regionråd helt imot. En oppfølging av kraftskatteutvalgets forslag om å gå over til skattemessig verdi, vil i tillegg gi en skatteskjerpelse for nye og unge verk, sett mot eldre og helt eller delvis nedskrevne verk. Slik vil den prinsipielle omleggingen være et hinder for investeringer i rehabiliteringer, moderniseringer og nybygging av vannkraftverk, heller enn en motivasjon for kraftselskapene og deres eiere.

Når vi registrerer at forslaget også inneholder en nedjustering av innslagspunktet for beregning av grunnrenteskatt på småkraft, slik at anlegg helt ned til installert effekt på 1.500 kVA vil måtte betale grunnrenteskatt, så ser vi at også denne delen av kraftskatteutvalgets arbeid mer er en teoretisk øvelse heller enn praktisk gjennomførbar omlegging. De forutsetningene som utbyggere av småkraft har lagt til grunn for sine investeringer blir ved dette vesentlig endret og det må i realiteten ventes statlig bestemte konkurser dersom utvalgets forslag på dette området blir fulgt opp.

Utvalgets skisse til å kompensere for kommunenes inntektsbortfall er å øke naturressursskatten. Denne er i dag 1,1 øre og 0,2 øre/kWh til henholdsvis kommunene og fylkeskommunene. Kraftskatteutvalget antyder økning opp til 4,6 øre/kWh samlet – uten å si noe om fordelingen mellom kommunene og fylkeskommunene. Vi vet at naturressursskatten inngår i inntektssystemet og at forslaget vil føre til store omfordelinger mellom kommuner. Bykommuner uten naturinngrep blir de store vinnerne og vertskommunene som faktisk er skadelidende ved vannkraftproduksjon blir tapere. Virkningen er beregnet av KS. Denne tilsier at de største vinnerne, isolert til naturressursskattekompensasjonen, blir Oslo med kr. 249 MNOK årlig, Bergen med 102 MNOK og Trondheim med 64 MNOK. De største taperne blir Suldal med 78 MNOK årlig, Sirdal med 60 MNOK og Vinje kommune med et årlig tap på 59 MNOK. Av dette ser vi at de største kommunene i landet er vinnere og de minste er taperne. Derfor vil en slik kompensasjon ikke få noen positiv virkning for kommunene i Salten.

Utvalgets mandat var å foreslå endringer som vil styrke kraftselskapenes insentiver til videre investeringer i ny vannkraft og opprustning av eldre anlegg. Kraftselskapene pekte på den statlige grunnrenteskatten som et hinder for å få utløst (re)investeringsbehovet. Ikke de kommunale ordningene. Salten Regionråd mener at gjeldende utforming av grunnrenteskatten hindrer gjennomføring av samfunnsøkonomisk lønnsomme investeringer. Til tross for dette skjerper utvalget den statlige grunnrenteskatten med 1,2 milliarder kroner, et forslag som altså også rammer småkraftverkene. Og det gjøres dessverre ingen vesentlige endringer med skjermingsrenten i beregningsgrunnlaget. Salten Regionråd mener den nasjonale løsningen for miljømessig og samfunnsøkonomisk gunstig opprustning og nyinvestering i vannkraft nettopp ligger i å gjøre noe med grunnrenteskatten. De andre ordningene bør forbedres innenfor en provenynøytral ramme for vertskommunene. Bedre skattemessige insentiver gjennom en grunnrente som reelt bare beskatter superprofitt vil gi mulighet til å bake en større kake. Det vil gagne alle – og aller mest staten som skattekreditor og eier.

Alle sentrale høringsinstanser, Norsk Industri, Energi Norge, EI- og IT-forbundet, LVK, KS og Småkraftforeninga har tatt skarp avstand fra utvalgets forslag, og fremholdt at det ikke vil bli bygget mer fornybar vannkraft med utvalgets kraftregime. Samtlige høringsinstanser vi kjenner til påpeker at utvalget har mislykkes ved at forslagene som fremmes vil motvirke samfunnsnyttige investeringer. Utvalget har derfor sviktet sitt oppdrag.

Det norske vannkraftregimet har i mer enn hundre år vært en suksess og har sterkt bidratt til vår velstandsutvikling. Til tross for vannkraftens naturinngrep har bykommuner, fylkeskommuner og staten med sin økonomiske kapital og vertskommuner med sin naturkapital funnet sammen og gjort Norge til Europas største vannkraftprodusent og landet med det beste fornybarregnskapet.

Helt fra vannkraftens barndom har det vært bred politisk enighet om at de kommuner som stiller sine naturressurser til rådighet for storsamfunnet, har krav på en varig andel av de verdier disse ressursene gir opphav til. Prinsippet om ytelse mot ytelse har i hver enkelt vannkraftkonsesjon blitt stadfestet gjennom ordningen med konsesjonskraft, og naturinngrepene er blitt betalt gjennom en miljøavgift, kalt konsesjonsavgifter.

Denne samfunnskontrakten har stått som en grunnpilar i vårt stolte vannkraftregime og ble

senest bekreftet i 2016 av et enstemmig storting, gjennom behandlingen av Meld.st. 25 (2015-2016), Kraft i endring. Energipolitikken mot 2030.

Det er denne samfunnskontrakten kraftskatteutvalget setter over styr!

Utvalget later til å tro at det er likegyldig for kommunesektoren om inntekter kommer fra egne, rettighetsbaserte ordninger eller fra statlige overføringer «(...) *det bør ikke være et mål å stimulere kommunene til å legge til rette for en bestemt næring* (...)», s. 158

Utvalget synes helt å mangle forståelse for grunnlaget for vår velstandsutvikling og Norges mangfold; kystkommuner har naturressurser egnet for havbruk, vassdragskommuner har naturressurser egnet for vannkraft, andre kommuner har gunstige havner, vindressurser, mineraler eller annet som kan gi grunnlag for aktivitet, næringsvirksomhet, bosetting og lokal velferd. Det har vært en lang og bred politisk tradisjon for at kommunene skal stimuleres til å utnytte sine ressurser til beste både for eget samfunn og for storsamfunnet, og denne tradisjonen har gitt grunnlag for bosetting og velferd i hele landet.

Vi mener de holdninger utvalgets forslag bygger på, undergraver lokaldemokratiet og vil skape uheldige motsetninger mellom storsamfunnet og de lokalsamfunn som fremover blir bedt om å bidra med sine naturressurser til videre bygging av landet.

Salten Regionråd ber regjering og storting legge til side utvalgets rapport.

BUDSJETT 2020 OG ØKONOMIPLAN 2020 - 2023

Saksbehandler: Ole Petter Nybakk
 Arkivsaksnr.: 19/367

Arkiv: 151

Saksnr.: Utvalg Møtedato

44/19 Formannskapet

27.11.2019

71/19 Beiarn Kommunestyre

11.12.2019

Formannskapetets behandling:**Innstilling til kommunestyret:**

I medhold av kommunelovens §§ 44 og 45, vedtas budsjett for 2020 og økonomiplan for 2020 – 2023 som følger:

1. Avgifts- og gebyrregulativet for 2020 vedtas iht vedlegg.
2. Budsjett for 2020, vedtas på rammenivå for hver enkelt avdeling og for kirkelig fellesråd. Rammeområdene gis følgende netto utgiftsrammer:

Budsjett 2020		NOK
Driftsinntekter	Sentral ledelse	12 616 681
Driftsinntekter	Oppvekst og Kultur	31 325 909
Driftsinntekter	Helse og omsorg	50 981 325
Driftsinntekter	Religiøse formål	1 524 000
Driftsinntekter	Teknisk og Landbruk	7 033 628
Driftsinntekter	Næring	-6 544 500
SUM - til fordeling drift		96 937 043

3. Beiarn kommunes økonomiplan for 2020 – 2023, inkludert prioriterte investeringer, vedtas slik det fremgår av vedlagte spesifikasjoner, oversikter og tiltak.
4. Kommunestyret godkjenner låneopptak for 2020 i henhold til oppstilt oversikt over investeringene og hvordan disse planlegges finansiert:
 Kr. 7.000.000 som startlån til videre utlån
 Kr. 25.066.600 som lån til kommunale investeringer 2020.
5. For eiendomsskatteåret 2020 skal det skrives ut eiendomsskatt på kraftverk, kraftnett og anlegg omfattet av særskattereglene for petroleum, jfr. esktl. § 3 første ledd bokstav c.

For eiendomsskatteåret 2020 skal det også skrives ut eiendomsskatt på et «særskilt fastsett grunnlag» i henhold til overgangsreglene til eiedomsskattelova §§ 3 og 4 første ledd.

Den alminnelige eiendomsskattesatsen for skatteåret 2020 er 7 promille, jfr. ekstl. § 11 første ledd. Takstvedtektene for eiendomsskatt i Beiarn kommune vedtatt i

kommunestyret 24.10.2018 skal gjelde for eiendomsskatteåret 2020, jfr. esktl. § 10.

Eiendomsskatten skives ut i to terminer, jfr. esktl. § 25 første ledd. Første termin skal betales 01.06 og andre termin er 01.12.

6. Rådmannen gis fullmakt til å regulere rammeområdenes budsjetter internt mellom ulike ansvar så lenge dette er innenfor kommunestyrets tildelte ramme.

Enst. vedtatt.

7. Budsjettversjonsrapport; Driftsbudsjett – Senterpartiet, jfr. vedlegg

Vedtatt med 3 mot 2 stemmer.

Saksordfører: Rune Jørgensen

Behandling/vedtak i Formannskapet den 27.11.2019 sak 44/19

Administrasjonen presenterte rådmannens forslag til budsjett for 2020 og økonomiplan for 2020 – 2023

Det var ingen endringsforslag til investeringsplanen for kommende fire år fra noen av partiene.

Hvert av partiene redegjorde for bruk av budsjettverktøyet ARENA og hvilke prioriteringer de har gjort. Utskrift av partienes forslag vedlegges protokollen.

Votering:

Arbeiderpartiets forslag fikk en stemme og falt

Bygdelistas forslag fikk en stemme og falt

Senterpartiets forslag fikk tre stemmer og ble vedtatt

Vedtak:

I medhold av kommunelovens §§ 44 og 45, vedtas budsjett for 2020 og økonomiplan for 2020 – 2023 som følger:

1. Avgifts- og gebyrregulativet for 2020 vedtas iht vedlegg.
2. Budsjett for 2020, vedtas på rammenivå for hver enkelt avdeling og for kirkelig fellesråd. Rammeområdene gis følgende netto utgiftsrammer:

Budsjett 2020		NOK
Driftsinntekter	Sentral ledelse	12 616 681
Driftsinntekter	Oppvekst og Kultur	31 325 909

Driftsinntekter	Helse og omsorg	50 981 325
Driftsinntekter	Religiøse formål	1 524 000
Driftsinntekter	Teknisk og Landbruk	7 033 628
Driftsinntekter	Næring	-6 544 500
SUM - til fordeling drift		96 937 043

3. Beiarn kommunes økonomiplan for 2020 – 2023, inkludert prioriterte investeringer, vedtas slik det fremgår av vedlagte spesifikasjoner, oversikter og tiltak.
4. Kommunestyret godkjenner låneopptak for 2020 i henhold til oppstilt oversikt over investeringene og hvordan disse planlegges finansiert:
Kr. 7.000.000 som startlån til videre utlån Kr. 25.066.600 som lån til kommunale investeringer 2020.
5. For eiendomsskatteåret 2020 skal det skrives ut eiendomsskatt på kraftverk, kraftnett og anlegg omfattet av særskattereglene for petroleum, jfr. esktl. § 3 første ledd bokstav c.

For eiendomsskatteåret 2020 skal det også skrives ut eiendomsskatt på et «særskilt fastsett grunnlag» i henhold til overgangsreglene til eieendomsskattelova §§ 3 og 4 første ledd.

Den alminnelige eiendomsskattesatsen for skatteåret 2020 er 7 promille, jfr. esktl. § 11 første ledd. Takstvedtektene for eiendomsskatt i Beiarn kommune vedtatt i kommunestyret 24.10.2018 skal gjelde for eiendomsskatteåret 2020, jfr. esktl. § 10.

Eiendomsskatten skives ut i to terminer, jfr. esktl. § 25 første ledd. Første termin skal betales 01.06 og andre termin er 01.12.

6. Rådmannen gis fullmakt til å regulere rammeområdenes budsjetter internt mellom ulike ansvar så lenge dette er innenfor kommunestyrets tildelte ramme.

Enst. vedtatt.

7. Budsjettversjonsrapport; Driftsbudsjett – Senterpartiet, jfr. vedlegg

Vedtatt med 3 mot 2 stemmer.

Rådmannens innstilling:

I medhold av kommunelovens §§ 44 og 45, vedtas budsjett for 2020 og økonomiplan for 2020 – 2023 som følger:

1. Avgifts- og gebyrregulativet for 2020 vedtas iht vedlegg.
2. Budsjett for 2020, vedtas på rammenivå for hver enkelt avdeling og for kirkelig fellesråd. Rammeområdene gis følgende netto utgiftsrammer:

Budsjett 2020		NOK
Driftsinntekter	Sentral ledelse	12 616 681
Driftsinntekter	Oppvekst og Kultur	31 021 787
Driftsinntekter	Helse og omsorg	50 981 325
Driftsinntekter	Religiøse formål	1 524 000
Driftsinntekter	Teknisk og Landbruk	7 033 628
Driftsinntekter	Næring	-6 544 500
SUM - til fordeling drift		96 632 921

3. Beiarn kommunes økonomiplan for 2020 – 2023, inkludert prioriterte investeringer, vedtas slik det fremgår av vedlagte spesifikasjoner, oversikter og tiltak.
4. Kommunestyret godkjenner låneopptak for 2020 i henhold til oppstilt oversikt over investeringene og hvordan disse planlegges finansiert:
Kr. 7.000.000 som startlån til videre utlån
Kr. 25.066.600 som lån til kommunale investeringer 2020.
5. For eiendomsskatteåret 2020 skal det skrives ut eiendomsskatt på kraftverk, kraftnett og anlegg omfattet av særskattereglene for petroleum, jfr. esktl. § 3 første ledd bokstav c.

For eiendomsskatteåret 2020 skal det også skrives ut eiendomsskatt på et «særskilt fastsett grunnlag» i henhold til overgangsreglene til eideomsskattelova §§ 3 og 4 første ledd.

Den alminnelige eiendomsskattesatsen for skatteåret 2020 er 7 promille, jfr. esktl. § 11 første ledd. Takstvedtektene for eiendomsskatt i Beiarn kommune vedtatt i kommunestyret 24.10.2018 skal gjelde for eiendomsskatteåret 2020, jfr. esktl. § 10.

Eiendomsskatten skives ut i to terminer, jfr. esktl. § 25 første ledd. Første termin skal betales 01.06 og andre termin er 01.12.

6. Rådmannen gis fullmakt til å regulere rammeområdenes budsjetter internt mellom ulike ansvar så lenge dette er innenfor kommunestyrets tildelte ramme.

Saksutredning:

Rådmannen legger med dette fram forslag til budsjett for 2020 og økonomiplan for perioden 2020 – 2023.

Saksfremlegget er en integrert del av det samlede budsjett- og økonomiplandokumentet.

I dokumentet ønsker rådmannen å påpeke noen utfordringer. Kommunestyret utfordres til raskt å ta noen vanskelige valg. Samtidig håper vi å få frem at Beiarn kommune har et mulighetsrom mange kommuner kan misunne oss.

Vi er midt inne i en ambisiøs investeringsperiode. I planen ligger investeringer for opp mot 190 millioner kroner. De valg som gjøres bør absolutt gi lavere driftskostnader, næringsmessig vekst og samtidig hjelpe til i rekrutteringen av nye medarbeidere. Dersom investeringene gir slike virkninger – og det må de nesten, så håper vi å få frem at ytterligere avgjørende investeringer kan tas mot slutten av denne økonomiplanperioden og i kommende økonomiplanperiode. På sikt trenger vi både ny skole og senere et nytt tidsriktig sykehjem.

Det fremmes forslag til en ytterligere modernisering av organisasjonen. Selv om vi stort sett skal holde på med det samme neste år som i år, så er det slik at kommunens medarbeidere både vil og kan bidra til den samfunnsendringer vi ser på som nødvendig og avgjørende for en positiv utvikling. Vi ser tydelige spor av dette både i de planlagte investeringene og i samfunnsmessig viktige driftstiltak.

Kommunen er svært aktiv i lokal næringsutvikling. Når nytt næringsbygg på Trones skal tas i bruk i løpet av 2020 vil det stå som en viktig markering av vår lyst og vår mulighet til å legge til rette for flere arbeidsplasser. Det jobbes også med mange andre næringstiltak og noen av disse vil ha stor betydning for utviklingen i bygda.

I likhet med tidligere år er budsjett og økonomiplan integrert i ett og samme dokument. Prioriterte investeringer er tatt inn i dette dokumentet, basert på innspill som er kommet blant annet fra arbeidsmøter i lokalpolitikken. Sett sammen med allerede pågående investeringer, er aktiviteten høy. Svært høy. Beirarsamfunnet er i betydelig endring og boligsatsingen med ny boligpolitisk handlingsplan med tiltaksdel er en av oppgavene vi vil ta fatt på med stor iver.

Hensikten har i flere år vært å øke samfunnets samlede attraktivitet og å bidra positivt til de rekrutteringsutfordringer som blant annet kommunen selv står ovenfor. Vi tar vare på det vi har som har fremtidig verdi, men vi må også fornye oss. Det skjer blant annet ved å planlegge rivning eller ombygging av kostnadskreven infrastruktur som det faktisk ikke er langsiktig behov for. Rådmannen maner til refleksjon og felles erkjennelse av at vi har et tydelig behov for å kutte ned på antall kvadratmeter og bygg vi selv eier eller på annen måte bruker midler på, for å samle oss om de steder, bygg, tjenester og aktiviteter vi langsiktig skal ha og investere i.

Investeringene må i større grad enn til nå ses som virkemidler i en rekrutteringskampanje som kommer til å vare i mange år og som vil være vår største utfordring og vår største mulighet.

Når kommunens handlingsrom er så vidt bra som den er, vil rådmannen innrømme sin egen utfordring. Det er å få til en forståelse og erkjennelse hos flest mulig beiarværing, av at vi faktisk må kvitte oss med mye for å ha råd til fortsatt å investere og å jobbe med tjenester av høy kvalitet.

Beiarn er fortsatt en kommune med negativ vekst når det kommer til folketall. Over år har kommunale tiltak vært satt inn for å snu utviklingen, men vi har dessverre bare evnet å dempe befolkningsnedgangen frem til nå. Etter at vi ikke lengre kan påregne å ta imot nye flyktninger via IMDI, må vi ha nytt fokus og nye tiltak på dette området. Prioriterer vi rett og strengt nok? Rådmannen mener nok at kommunen i for stor grad løser hverdagsutfordringene med en fordelingspolitikk som i det lange løp gir oss ekstra vansker i rekrutteringsarbeidet heller enn fordeler. Langsiktighet og gode strategiske valg kommer til å bli ett av flere tema utover vinteren, når vi skal utarbeide nytt overordnet planverk for kommunen i det kommende året.

Folketallet pr. 3. kvartal er på 1.017. Det er seks færre enn da rådmannen skrev budsjettsaka i fjor. Alderssammensetningen er slik at vi kommer til å bli færre hvert år fremover hvis vi ikke vinner i flyttereignskapet. Det har så langt ikke sett slik ut. Både investeringene, næringssatsingen og øvrig aktivitet har vært rettet mot et mål om at flere unge skal se positivt på Beiarnbygda og velge å bo, investere og arbeide her. For all del. Beiarn kommune er allerede nå attraktiv og god å jobbe og bo i. Uten de tiltak og den innsats som har vært lagt for dagen de siste årene, hadde nok situasjonen vært vanskeligere. Men vi vil snarlig over i en ytterligere positiv fase. Rådmannen mener det absolutt er mulig.

Usikkerheten om inntektsutviklingen i den nære fremtida er rimelig stor. Kraftskatteutvalget ønsker å ta fra oss mer enn 16 millioner hvert år og de alvorlige korreksjonene i finansmarkedene som vi også er avhengige av, pleier å komme sånn ca hvert tiende år. Vi er på overtid. Dette bare som en liten påminnelse. Beiarn kommune har behov for større økonomiske reserver til å møte en ventet nedtur. Anslagsvis 15 millioner mer i bufferfond enn i dag, hadde vært veldig kjærkomment og betryggende. Bildet vårt er likevel mulighetsorientert og helt annerledes enn de fleste naboer. Vi tar det med oss og håper vår positive syn på fremtiden er felles for de fleste beiarnværing, for samarbeidspartnere og for næringslivet.

Med vedtak på de investeringer som er lagt inn i dette dokumentet og med et driftsbudsjettet på plass, der vi fra høsten 2020 skal drifte en skole, håper vi å fortelle en historie som kan være med å bidra i rett retning. Vi tilrår noen tøffe prioriteringer og utfordrer oss som samfunn til å debattere hva som skal til for i det lange løp å vinne frem i rekrutteringsmesterskapet og sikre gode kommunale tjenester.

Budsjettversjonsrapport: Driftsbudsjett - Senterpartiet

	2020	2021	2022	2023
Mer-/mindreforbruk konsekvensj. budsjett	1 873 136	-831 895	-1 722 125	-1 946 444
Totale driftskostnader fra investeringsbudsjett	205 663	1 818 246	2 719 575	4 276 769
Valgte driftstiltak	-2 078 799	-986 351	-997 450	-2 330 325
Mer-/mindreforbruk budsjettversjon	0	0	0	0
Valgte tiltak				
Totale driftskostnader fra investeringsbudsjett	205 663	1 818 246	2 719 575	4 276 769
Investeringsbudsjett - Senterpartiet	205 663	1 818 246	2 719 575	4 276 769
Videreførte tiltak fra siste økonomiplan	-360 000	-653 000	-653 000	-482 135
<i>Beiarn Næringsbygg KF - midler til drift 2019</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Andre næringsformål (1740)</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Kutt i interkommunale samarbeider og IKSer</i>	<i>0</i>	<i>-260 000</i>	<i>-260 000</i>	<i>-260 000</i>
<i>Diverse fellesutgifter (1190)</i>	<i>0</i>	<i>-260 000</i>	<i>-260 000</i>	<i>-260 000</i>
<i>Oppsigelse av avtalen med Nordlandsmuseet og overgang til egen drift</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>170 865</i>
<i>Kulturvern (1520)</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>170 865</i>
<i>Reduskjon utgifter Salten Brann IKS</i>	<i>-110 000</i>	<i>-110 000</i>	<i>-110 000</i>	<i>-110 000</i>
<i>Formannskap og kommunestyre (1100)</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Brannvern (1650)</i>	<i>-110 000</i>	<i>-110 000</i>	<i>-110 000</i>	<i>-110 000</i>
<i>Stavkirke 2019</i>	<i>25 000</i>	<i>25 000</i>	<i>25 000</i>	<i>25 000</i>
<i>Kunst og kunstformidling (1535)</i>	<i>25 000</i>	<i>25 000</i>	<i>25 000</i>	<i>25 000</i>
<i>Økning av husleie med konsumprisindeks 3,1%</i>	<i>-40 000</i>	<i>-60 000</i>	<i>-60 000</i>	<i>-60 000</i>
<i>Kommunale boliger (1610)</i>	<i>-40 000</i>	<i>-60 000</i>	<i>-60 000</i>	<i>-60 000</i>
<i>Økning av vannavgift med 10 %</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Vannverk (1620)</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Økning i gebyrer for byggesak, plan, og delingssaker med 3,1 %</i>	<i>-8 000</i>	<i>-8 000</i>	<i>-8 000</i>	<i>-8 000</i>
<i>Oppmåling og regulering (1605)</i>	<i>-8 000</i>	<i>-8 000</i>	<i>-8 000</i>	<i>-8 000</i>
<i>Økning i husleie omsorgsboliger med konsumprisindeks 3,1 %</i>	<i>-27 000</i>	<i>-40 000</i>	<i>-40 000</i>	<i>-40 000</i>
<i>Omsorgsboliger (1611)</i>	<i>-27 000</i>	<i>-40 000</i>	<i>-40 000</i>	<i>-40 000</i>
<i>Økning i kloakkavgift 10 %.</i>	<i>-70 000</i>	<i>-70 000</i>	<i>-70 000</i>	<i>-70 000</i>
<i>Kloakker (1630)</i>	<i>-70 000</i>	<i>-70 000</i>	<i>-70 000</i>	<i>-70 000</i>
<i>Økning i septikavgift 25 %</i>	<i>-130 000</i>	<i>-130 000</i>	<i>-130 000</i>	<i>-130 000</i>
<i>Renovasjon (1640)</i>	<i>-130 000</i>	<i>-130 000</i>	<i>-130 000</i>	<i>-130 000</i>
Sentral ledelse, politikk og kontroll	-174 558	3 651 380	3 517 241	2 013 501
<i>Finansiering av etablering av hurtigladere for elbil</i>	<i>-200 000</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Andre næringsformål (1740)</i>	<i>-200 000</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Finansiering av kommunalt bidrag til modernisering av mobil/telenettet.</i>	<i>-3 000 000</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Andre næringsformål (1740)</i>	<i>-3 000 000</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Finansiering av tilskudd til Laksetrapp</i>	<i>0</i>	<i>-2 320 000</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Andre næringsformål (1740)</i>	<i>0</i>	<i>-2 320 000</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>It Drift - ny stilling prosjekt 1 år</i>	<i>277 531</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>IT Drift (1125)</i>	<i>277 531</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Kommunalt bidrag til modernisering av mobil/telenettet.</i>	<i>3 000 000</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

Andre næringsformål (1740)	3 000 000	0	0	0
Nedlegging av Frivilligsentralen	0	32 000	32 000	32 000
Næringsanlegg og lokaler (1730)	0	0	0	0
Andre næringsformål (1740)	0	0	0	0
Statlig rammetilskudd (1840)	0	32 000	32 000	32 000
Reduserte kostnader til møter og kurs - bruk av digitale møterom	-180 920	-180 920	-165 920	-165 920
Formannskap og kommunestyre (1100)	-14 000	-14 000	-14 000	-14 000
Rådmannens kontor (1120)	-17 000	-17 000	-17 000	-17 000
Økonomiavdelingen (1130)	-15 000	-15 000	-15 000	-15 000
Diverse fellesutgifter (1190)	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Administrasjon (1200)	-1 800	-1 800	-1 800	-1 800
Felles oppvekst (1210)	-7 800	-7 800	-7 800	-7 800
Moldjord skole (1211)	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Trones skole (1212)	-8 000	-8 000	-8 000	-8 000
Beiarn barnehage (1270)	-7 600	-7 600	-7 600	-7 600
Helsestasjoner (1311)	-4 700	-4 700	-4 700	-4 700
Legetjeneste (1320)	-12 200	-12 200	-12 200	-12 200
Folkehelse og Friskliv (1323)	-7 000	-7 000	-7 000	-7 000
Psykisk helse (1370)	-4 100	-4 100	-4 100	-4 100
Pleie- og omsorgstjenesten (1373)	-21 300	-21 300	-21 300	-21 300
PU-tjenesten (1390)	-3 800	-3 800	-3 800	-3 800
Flyktningetjenesten (1550)	-3 400	-3 400	-3 400	-3 400
Landbruk (1555)	-9 600	-9 600	-9 600	-9 600
Miljø- og naturvernformål (1570)	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Fiske og viltforvaltning (1580)	-1 120	-1 120	-1 120	-1 120
Viltfondet (1585)	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Administrasjon teknisk avdeling (1600)	-7 400	-7 400	-7 400	-7 400
Oppmåling og regulering (1605)	-2 600	-2 600	-2 600	-2 600
Næringskontoret (1700)	-24 500	-24 500	-9 500	-9 500
Saldering av årets resultat mot disposisjonsfond - Formannskapets budsjett	-271 169	3 800 300	3 651 161	2 147 421
Disposisjonsfond (1940)	-271 169	3 800 300	3 651 161	2 147 421
Tilskudd til etablering av hurtigludere for elbil	200 000	0	0	0
Andre næringsformål (1740)	200 000	0	0	0
Tilskudd til Laksetrapp	0	2 320 000	0	0
Andre næringsformål (1740)	0	2 320 000	0	0
Oppvekst og Kultur	-1 279 875	-3 720 365	-3 597 325	-3 597 325
Barnehage driftsreduksjon	-195 801	-489 503	-489 503	-489 503
Beiarn barnehage (1270)	-195 801	-489 503	-489 503	-489 503
Innføringsklasse	0	0	0	0
Flyktningetjenesten (1550)	0	0	0	0
Renhold Moldjord skole	-97 901	-97 901	-97 901	-97 901
Moldjord skole (1211)	-97 901	-97 901	-97 901	-97 901
Samfunnssalen Moldjord - allbrukshus	704 580	1 105 935	1 105 935	1 105 935
Samfunnssalen (1541)	704 580	1 105 935	1 105 935	1 105 935
Sammenslåing til en skole	-1 969 875	-4 518 018	-4 518 018	-4 518 018
Administrasjon (1200)	-1 969 875	-4 518 018	-4 518 018	-4 518 018
Senterpartiets tiltak: Ungdomspulsarrangør	179 122	179 122	302 162	302 162
Barne og ungdomsarbeid (1545)	179 122	179 122	302 162	302 162

Økte driftsressurser til Barne- og Ungdomsarbeidet (Senterpartiet)	100 000	100 000	100 000	100 000
Barne og ungdomsarbeid (1545)	100 000	100 000	100 000	100 000
Helse og Omsorg	-264 366	-264 366	-264 366	-264 366
Kutt 40 % hjelpemidler/helsefagarbeider	-214 366	-214 366	-214 366	-214 366
Pleie- og omsorgstjenesten (1373)	-214 366	-214 366	-214 366	-214 366
Ta betalt for mer praktisk bistand	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
Hjemmehjelp (1380)	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
Teknisk og Landbruk	0	0	0	0
Øking i feieavgift	0	0	0	0
Feiervesen (1651)	0	0	0	0
Tiltak som ikke er valgt i denne budsjettversjonen				
Totale driftskostnader fra investeringsbudsjett	0	0	0	0
Formannskapets investeringsbudsjett	205 663	1 818 246	2 719 575	4 276 769
Investeringsbudsjett - Arbeiderpartiet	205 663	1 818 246	2 719 575	4 276 769
Investeringsbudsjett - Bygdelista	203 830	1 802 672	2 687 984	4 231 907
Kommunestyrets vedtatte investeringsbudsjett	203 830	1 802 672	2 687 984	4 231 907
Rådmannens investeringsbudsjett	205 663	1 818 246	2 719 575	4 276 769
Videreførte tiltak fra siste økonomiplan	0	0	0	0
Saldering av årets resultat mot disposisjonsfond - Rådmannens forslag	32 953	4 104 422	4 078 323	2 574 583
Disposisjonsfond (1940)	32 953	4 104 422	4 078 323	2 574 583
Oppvekst og Kultur	0	0	0	0
Barne- og ungdomsarbeider - full stilling (Senterpartiet)	511 864	511 864	511 864	511 864
Barne og ungdomsarbeid (1545)	511 864	511 864	511 864	511 864
Dispensasjon fra pedagognormen - barnehagen	-305 185	0	0	0
Beiarbarnehage (1270)	-305 185	0	0	0
Drift av Beiarbarn frivilligsentral	0	360 000	360 000	360 000
Kulturadministrasjon (1505)	0	360 000	360 000	360 000
Forfatterbesøk og arrangement	40 000	0	0	0
Bibliotek og boksamling (1510)	40 000	0	0	0
Halv betaling i barnehagen (Senterpartiet)	551 639	551 639	551 639	551 639
Beiarbarnehage (1270)	551 639	551 639	551 639	551 639
Newton - helårsdrift	65 413	130 828	130 828	130 828
Moldjord skole (1211)	65 413	130 828	130 828	130 828
Helse og Omsorg	0	0	0	0
Dagaktivitetstilbud for demente	230 000	230 000	230 000	230 000
Pleie- og omsorgstjenesten (1373)	230 000	230 000	230 000	230 000
Kommunefysioterapi	455 558	455 558	455 558	455 558
Fysioterapitjeneste (1321)	455 558	455 558	455 558	455 558
Reduksjon 36 % sykepleier Beiarb sykehjem	-236 790	-236 790	-236 790	-236 790
Pleie- og omsorgstjenesten (1373)	-236 790	-236 790	-236 790	-236 790

SALTEN KOMMUNEREVISJON IKS - VALG

Saksbehandler: Ole Petter Nybakk

Arkiv: NAVN

Kommunerevisjon

Arkivsaksnr.: 19/637

Saksnr.: Utvalg Møtedato

19/19 Valgnemnd

27.11.2019

72/19 Beiarn Kommunestyre

11.12.2019

Valgnemndas behandling:**Innstilling til kommunestyret:**

Som Beiarn kommunes representant i Salten Kommunerevisjon IKS sitt representantskap velges Monika Sande med Andre Kristoffersen som vararepresentant.

Enstemmig vedtatt.

Saksordfører: Håkon Sæther

Rådmannens innstilling:

Som Beiarn kommunes representant i Salten Kommunerevisjon IKS sitt representantskap velges, med som vararepresentant.

Saksutredning:

Til representantskapet i Salten kommunerevisjon IKS skal velges representant til å representere Beiarn kommune. Det skal velges en representant med vararepresentant.

Vurdering:

I inneværende periode er ordfører valgt, med Håkon Sæther som vararepresentant. Til å representere kommunen i selskapers øverste organ opplever rådmannen at det er rimelig og rett at ordfører er den som skal stille. Likeså oppleves det riktig at det er varaordfører som må være vararepresentant.

**REPRESENTANT TIL OPPNEVNINGSUTVALGET FOR MEKLERE I
KONFLIKTRÅDET**

Saksbehandler: Ole Petter Nybakk

Arkiv: NAVN MEKLERE -

KONFLIKTRÅD

Arkivsaksnr.: 19/623

Saksnr.: Utvalg Møtedato

20/19 Valgnemnd

27.11.2019

73/19 Beiarn Kommunestyre

11.12.2019

Valgnemndas behandling:**Innstilling til kommunestyret:**

Ordfører Monika Sande velges som Beiarn kommunes representant i oppnevningsutvalget for konfliktråd.

Enstemmig vedtatt.

Saksordfører: Torbjørn Grimstad.

Rådmannens innstilling:

Ordfører Monika Sande velges som Beiarn kommunes representant i oppnevningsutvalget for konfliktråd.

Saksutredning:

Konfliktrådet er en statlig tjeneste som tilbyr mekling som metode for å håndtere konflikter. Hensikten er at partene gjennom dialog kan finn frem til gode løsninger, enten det gjelder å gjøre opp for konkrete lovbrudd eller gjenopprette menneskelige relasjoner.

I følge Lov om konfliktbehandling §3 skal kommunene ved kommunestyret oppnevne en representant/person som sammen med politiet og lederen av konfliktrådet har i oppgave å oppnevne meklere for den aktuelle kommunen.

Kommunen har altså ikke myndighet til å velge sine meklere, men bare til å velge sin representant i oppnevningsutvalget. Fra tidligere år ser vi at ordfører er den som har vært oppnevnt til dette arbeidet.

Vurdering:

Det tilrås at ordføreren blir Beiarn kommunes representant i oppnevningsutvalget for konfliktråd.